

మహిళలు

జీవిత చరిత్ర, ధర్మాలు

ఆర్య గృహిణి

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కృష్ణ మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్షు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాదే

గురు గౌరమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు పీఠలక్ష్మీంద్ర స్వామి

యోగి పరమహంస

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు శ్రీలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాబా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు చక్రవర్తి ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రకేశవర పరమారాధ్య

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్చుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020010004188

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

అ ర్య గృ హీణీ

క ర్త

పం॥ మదన మోహన విద్యాసాగర్

అనుకర్తలు

ముమ్మన్నేని లక్ష్మీనారాయణ

పం॥ గోపదేవ్

ప్రకాశకులు

అర్య సమాజము, కూచిపూడి

౧౯౬౦

పెండ్లి కానుక

వధువు:

వరుడు:

నవదంపతులారా!

మీరు పుట్టుపు గన్నది కమ్మతావులు గుబాళించు కమ్మవంగడము. పెంపకము పొందినది అనుభవజ్ఞులగు తలి దండ్రుల ప్రాపున! గడపినది అవ్యక్త మధురములు; బాధ్యతా శూన్యములు నగు బాల్య బ్రహ్మచర్యములు. నేర్చినది సంప్రదాయానుగతమగు సాటిలేని భవ్య కళాపరిచితి.

అడుగిడబోవునది ప్రణయసుధాతరంగితము, మధుర కఠినసమస్యాసంఘుష్టము, బాధ్యతా పరిపూర్ణమునగు గార్హస్థ్యము. ఇందు పరస్పరము మీకు మీరే శిక్షకులు; ఒడుదు డుకులు పొరయకుండ మీ జీవితములు చక్కదిద్దుకొనవలసిన వారు మీరే! మీకు మీరే బాధ్యులు!

అఖండప్రణయలీలా వాల్లభ్యముల అనుభవింపుడు! సత్యసత్యసంపన్నులగు పుత్రపౌత్రులగాంచి ఆనందింపుడు! దేశకల్యాణవ్రతములు స్వీకరించి ఆదర్శదంపతులు కండు!

ప్రాచీన వైదికగార్హస్థ్య ప్రసవముల నేర్చి కూర్చిన “ఆర్యగృహిణీ” సురభిల కుసుమహారము దివ్యప్రణయోప హారమై మీ కంతసీమల నెలారు గాక!

సరదైవ కరుణాకటాక్షములు నదామీపైప్రసరించుగాక!

కల్యాణవేది,

రచయితలు.

రెండు మాటలు

అమ్మాయి! మానవులు గార్హస్థ్యమును గడపుటకు అతివతుక పడుదురు; గాని అందలి లోతుపాతులను, ఓగుబాగులను లేశమాత్రముగ నేని పర్యాలోచింపరు. ఈ దాంపత్య జీవనమునకు చేరిన ముఖ్యవిషయముల నేర్చి గూర్చి ఒక కానుకగా నీవివాహ సుముహూర్తమునకు నందింప వలసినదని మీ జనకపాదులు ఆకాంక్షించియుండిరి. వారి ఆకాంక్షా ఫలితమే ఈ యాకృతిని దాల్చినది. దీనిముద్రణవ్యయ భారమును మీ తండ్రిగారే భరించియున్నారు.

ప్రియసోదరీ! నీవు గార్హస్థ్యమును ప్రవేశించుచున్నావు. అది నీకు సౌఖ్యప్రదముగా, ఆనందమయముగ పర్యవసింప వలయునను ఆకాంక్షతో, అతిమధురములు, రుచ్యములు, పక్వాపక్వములునగు వివిధఫలస్సంతతుల గూర్చి ఇదిగో! స్వర్ణ పాత్రికను నీ యెదుట నుంచుచున్నాను. దీనిలోగల ఫలములను నీవు అనుభవించుచు, మీ యిరుగు పొరుగువారికికూడ ఒక మారు చవిజూపుము. ఇది ఆర్యగృహిణికి ఆదర్శమగు సరణి. నాభావములను తెలుగున వ్యక్తము జేసికొనలేనందున శ్రీ పం॥ లక్ష్మీనారాయణ, పం॥ గోపదేవ్ గారలు నా యీశ్రమను పంచుకొని ఉత్తమకైలితో, సరసముగ దీనిని పూర్తిగావించినందులకు వారికి నా ధన్యవాదములు.

పం॥ మదనమోహన విద్యాసాగర్.

ఒ క మా ట

ఇది వైజ్ఞానిక యుగము. శ్రీ పురుష భేదములేక ప్రతివారు ఆహమహమికతో విజ్ఞాన గవేషణమునకు ముందంజ వేయుచున్నారు. కాని మన నారీలోకపు స్థితిగతులువేరు. వారు పురుషుల దృష్టిలో అతి హేయస్థానమును పొందియున్నారు. కాని వైదికయుగమునాటి ఆర్య గృహిణీమతల్లులకు వలె వీరిని గౌరవాదరములతో గాంచినగాని భారతీయ ప్రతిష్ఠ ప్రపంచ సీమలకు పరుగులెత్తజాలదు. “యత్ర నార్యస్తు పూజ్యం తే రమం తే తత్ర దేవతాః” అను పురామహర్షి ప్రవచనము సర్వతోమఖ ప్రచార బాహుళ్యమును పొందవలయును. అట్టి పవిత్ర సంకల్పమును హృదయగతము గావించుకొనియే శ్రీ బ్రాహ్మి వేంకటప్పయ్య, తులశమ్మలు ఈ గ్రంథమును ముద్రింపజేసి, నేటి నారీలోకమునకు మేలుగావించిరి. వీరు ఈ ప్రయత్నమువలన కేవల నారీలోకమునకేగాక వారి నంటిపెట్టు కొనియుండు, పురుషలోకమునకుగూడ వంద్యులగుచున్నారు.

అనుకర్తలు.

విషయ సూచిక

విషయము	పుట
విషయప్రవేశము	1
ఆశ్రమములు	2
వివాహము	9
కులము	14
స్వయంవృత్తి	15
వహువరుల సంబంధము	17
వరయోగ్యత	18
పరిణయ ముఖ్యోద్దేశము	25
వహుయోగ్యత	26
ప్రశ్నావళి	28
ఈడు శోడు కాని పెండ్లి	29
వితంతు వివాహము	31
అపవ్యయము	37
వివాహ సమయము	40
వివాహ ప్రతిజ్ఞలు	41
దంపతులు - కొటుంబికులు	49
వధువు - చరమలక్ష్యము	51
వ్రతమహిమ	53
వ్రతపాలనోపాయములు	56
అన్యోన్య న్యాయరాగము	57
పత్ని వ్రతము	58
గార్హస్థ్యము	61

కొటుంబిక జీవనము	63
భ్రాతృప్రేమ	64
సాధారణ వ్యవహారము	66
విశ్వప్రేమ	69
గౌరవాస్థి జీవనోద్దేశము	73
సంతానోత్పత్తి	73
పుత్రీ పుత్ర ప్రాప్తివిధానము	76
రజోదర్శనము	77
జన్మకాసనము	78
ధనసంపాదనము	80
విశ్వర్య శుచి	82
సుఖోత్పత్తి	84
పరస్పర మైత్రి	85
యజ్ఞములు	86
సంస్కారములు	89
వర్ణవ్యవస్థ	92
త్రైవిద్య	94
ఆంతర్జాతీయ వివాహములు	97

ఆ ర్య గృ హిణి

ప్రథమ దశము

ప్రోదరీ :

ప్రాత పలుకులని పరిహసింపకుము. ప్రాబలుకులలోని వసంత వయస్విని నవోచ్ఛ్వసిత సుమమరందములు జాలవారు చున్నవి. అవి నీ జిహ్వగ్రమున నెన్నడేని చిందెనా? చిందించుకొనుటకేనియు యత్నించితివా? పారతంత్ర్య నిగళ నియంత్రితమగు నీ భారతమాతృక పదయుగళమును స్వచ్ఛంద సంకలితముగ పొనరించి, పూజా శిరీషములు గైసేసి కొనజాలు యోధకుమారుల నుదయింపజేయు నో భారత పుత్రీ! నీకు ఆర్య వైదికజీవనధర్మ మొకించుక యెఱుక పఱచుట నాకును కొంతకుగొంత విహితకృత్యమని తలంపవా? తలంతువేని ఒకమారు చెవియొగ్గుము.

అదిగో! యజుర్వేద లలితలీలోపవనము. అందు ఘుమంఘుమలాడు ఋగ్వేదాకుశుంగములమీది అహ్లాస భావసుమముల తిలకింపుము. నలువదియవ పూవుటీరము

మీది మలిపూవు చిదిమి ఆహ్లాదించుము. ఎట్లున్నది ? ఇదిగో ! “కుర్వన్నే వేహకర్మాణి జీవీషేచ్ఛతగ్ సంసమాః,” ఇదియే కరుడుగట్టినదాని పరిమళత్వము. నూరేండ్లును సత్క్రియల నొనరించుచు బ్రతుకగోరుము. మతియు దాని పరిమళ తరంగములలో మెరయు విద్యుల్లతికల కటాక్షించితివా ? అవి ఈశ్వర స్తుతిగీతికలు. మొదటి మెరుపు “జీవేమ శరదశ్శతమ్.” నూరేండ్లుజీవించుముగాక ! ఎందులకు ? “ప్రబ్రువామ శరదశ్శతమ్” ప్రభూ ! నీ విరచిత ప్రకృతి సౌందర్యమును నూరేండ్లదనుక నాలోకించుముగాక ! ఎట్లు ? “శృణూయామ శరదశ్శతమ్” నూరేండ్లును తన్వనాహాత్మ్యము నాలకించుచు, “అదీనాస్యామ శరదశ్శతమ్” జీవితపర్యంతము పరతంత్రులము గాకుందుముగాక !

అయి ! స్నిగ్ధహృదయే ! శతవత్సర పరిమితమై పార తంత్ర్యపరిహీణముగాని పురుషాయుష్యము చౌపాళ్ళుగా విభక్తమైనది. తొలిపాలు బ్రహ్మచర్యము. మలిపాలు సన్యాసము. రెండు - మూళ్ళు గార్హస్థ్య - వానప్రస్థములు. ఈ నాలుగు ఆశ్రమములే కేవల మైందవోపల నాళికలు. వీని నుండియే ఆర్యవైదిక జీవనధారలు నివ్యందితములై నిన దించును. చెల్లీ ! ఏకమనస్కువై ఒక్కొక్క నినద మాలింపుము !

బ్రహ్మచర్యము :— బ్రహ్మశబ్ద మేదియో ఒకరీతి సర్వజనులచే నితరా ముచ్చరితమై నిజపదార్థ జ్ఞానమున సామాన్యులకు అబోధకమగుచున్నది. ఇందులోని అక్షరములు సారించిన తంత్రులవోలె మహాత్కృష్టములగు

పదార్థముల నాలుగింటిని వెలయించుచున్నవి. ఈశ్వరుడు, ప్రకృతి, తత్ జ్ఞాన బోధకమగు వేదము, దాని నెదుగుటకు అనువోసగు వీర్యము బ్రహ్మశబ్ద పరిజ్ఞాతములగు మధురాధ్య బిందువులు. ఈ నాలుగింటిని సాధించునట్టిదానికే బ్రహ్మ చర్యాశ్రమ మని పేరు. వీర్య పరిరక్షణము మగువకుగాని మగవానికేని తులూతులితము. శారీరికోన్నతి - మానసి కోన్నతి, ఆత్మికోన్నతులు మానవ గంతవ్యసిద్ధులలో మహోన్నతము లయినవి. ఇవి వీర్య పరిరక్షణములేక లభింపవు. ఐక్యకంఠముగ దీనినిగూర్చి పురామహర్షులనే కథా ప్రవచించిరి. రక్షణమునకు వలయు సాధనములు దీనికి మూడు కలవు. మనోవాక్కర్మలు సంస్కృతములు కావలయును. సకలేంద్రియములను సంయమింప వలయును. కనుగవకు చెడుదృశ్యములు తోపరాదు. అశ్లేల ప్రేమగీతి కలు శ్రవఃపుటములకు సోకరాదు. మదోద్దీపకములగు కాముకామోదకములు సువాసింపరాదు. చుంబనాలింగ నాదులకు నెడమీయరాదు. నిషిద్ధములగు మీది కర్మలకు లోగినవాడు భోగలాలసుడై వీర్యపాలనమున విగిపోవును. వీర్యపాలనాపరిచ్యుతికి భోగలాలసత ఉత్తేజకము. ఈ యుత్తేజము అథమగతికి మార్గదర్శి యగును. కావున సకలేంద్రియసంయమనమే బ్రహ్మచర్య పరిపూర్ణ పాలనము.

రసనేంద్రియ సంయమనముకూడ వీర్యరక్షణమునకు అమోఘ సాధనము. ఉద్దీపకపదార్థసేవనమున మానవునకు కామవాసన కలిగి పాపకర్మాచరణమునకు ప్రవృత్తికలుగును. వీర్య మభోగతికి ప్రవహింపసీక మస్తిష్కము వంకకు సడపు

కొనుటయే ఊర్ధ్వరేతస్కృత యనబడును. అది సిద్ధించిన శరీరమునకు బలము, బుద్ధికి నైర్మల్యోదయము లభించును. రేతోవాహిక ఊర్ధ్వమునకు ప్రవహించి శరీరమున నంతర్లీనమై ఓజస్సుగ పరిణమించుటయే బ్రహ్మచర్యముయొక్క దివ్య సంపత్తి.

తనలో రేకెత్తిన శారీరిక, మానసిక, ఆత్మిక వికాసముతో - ఈశ్వర ప్రకృతుల జ్ఞానపరిలబ్ధితో విద్యాధ్యయనమునకు ప్రవృత్తమగుట ఈ ఆశ్రమమునకు ముఖ్యాంగము.

స్థూలదృష్టితో మనుష్యజీవన సాధమున కిది పునాది. పునాదికి బిగితనములేక సాధస్థితి యచలము కాదు. అట్లే అధ్యయన వ్యాసంగమున సముపార్జించిన జ్ఞానసంపత్తును నిత్యక్రియాత్మక జీవనమున తన శరీరమున నైక్యముంజేయుటయ గృహస్థాశ్రమము. ఇక ఇందలి కరణీయ లీలామర్మల నో ఆర్యగృహిణీ! కొంచెము చవిజూడుము.

గృహస్థాశ్రమము:— వైవాహిక సూత్రబంధితుడై ధర్మపురస్సరముగ సంతానము బడయుట, వారిని విజ్ఞాన వికసితుల గావించి సమాజ సంస్కృతికి సమర్పించుట, పరోపకృతికి తన జీవనసర్వస్వమును పురుషార్థములతో వ్యతీతమొనరించుట, ధార్మికములు - లోకోపకారకములు నగు కర్మలలో తను - మన - ధనములు వ్యయించుట, తాకిక - పారతాకిక సుఖముల పరాకాష్ఠను జూరగొనుట గౌరవాధ్యయనము సాధమునకు వివిధ విశాల రమణీయ మణి ప్రభూణములు.

భారత పురంద్రీ! ఇట్లు మోఘముకాని ఆత్మ వీర్య బలమునకు నుదాత్తచరితులగు పుత్రరత్నములను ప్రసవించి, అనర్ఘములగు దివ్యజ్ఞానజ్యోతులతో ప్రపంచసీమలను దేదీప్యమానమొనరించి, ధన్యతం జెందినపుడే మనుష్యుని రచనాకార్యము పరిసమాప్త మగును. సాంసారికానందానుభూతి పూర్ణ సిద్ధినందిన పిమ్మట మూడవమెట్టగు వానప్రస్థమున మానవుడు ప్రవేశించును.

పవిత్రమూర్తీ! ప్రవృత్తి, నివృత్తి రూపములగు రెండు పథములు ఆర్యధర్మమునకు అంటుకొమ్మలు. ప్రవృత్తిలో మానవుడు భోగలాలసుడై విహరించును. నివృత్తి సర్వాంగతః తద్భిన్నము. ఇట్లు-వాకిలి వీశి, ప్రపంచముతో చిరకాలమునుండి ననలు పెనలుసాగి అంటియున్న స్నేహబంధమును ద్రెంపుకొనవలయును. బహిర్మూలములగు నింద్రియముల నంతర్మూలముల గావింపవలయును. గృహస్థాశ్రమమున మానవుని సకలేంద్రియములు ప్రభాతకాలమున దిగ్విలయములకు సమగ్ర సమున్మీలనోన్ముఖములగు సూర్యకిరణములవలె చెలరేగును. అట్టి వానిని సాయంసమయమున జరతపతంగుడు తన కిరణజ్వాలమును దిక్కులనుండి సమీకరించుకొనునట్లు మానవుడు వానప్రస్థమున ప్రవేశించినతోడనే తనలో నేకీకరించుకొనవలెను. వనభూములు చేరవలయును. వేదముల నభ్యసింపవలయును. అగ్నిహోత్రాదికర్మల నిర్వర్తింపవలయును. వీర్యమును రక్షించుకొని, ఉత్కృష్టమగు ఊర్ధ్వరేతస్కృతను ప్రాప్తింపవలయును. సంయమసంయుతము, నిత్యకతోరము నగు తపఃకార్యమున సమయము గతింప

వలయును. తనకు కలిగిన శిక్షతో నిష్కామభావముతో ప్రాణికోటికి సేవయు నుపక్రమియు నొనరింపవలయును. గార్హస్థ్యమున పరిహీణములైన మానవశక్తులను పునరుజ్జీవింప జేసికొనుటయే వానప్రస్థము ప్రసాదించు సదవకాశభాగ్యము. ఇందు కృతార్థుడయిన మహావ్యక్తియే సన్యాసములోని నిబిడ సంఘర్షణమునకు సాహసించి నిలువగలడు. విలువ కనుగొన గలడు.

సన్యాసాశ్రమము :- ఇది చరమాశ్రమము. కామ్య కర్మల న్యాయసమే సన్యాసము. కావుననే “కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం సన్యాసం కవయో విదుః” అని గీత శ్రుతపరచినది. ఇందు మానవుని సకల వాంఛలు ఉడుగును. కర్మఫలాభిరుచులు నాశములగును. హృదయాంతరాళమున దివ్యజ్ఞాన జ్యోతి ప్రత్యక్షమగును. “జ్ఞానిన స్సర్వకర్మాణి భస్మ సాత్కురుతేఽర్జున!” అని గీత ఉద్ఘోషించినది. పరోపకారార్థమైనవి కాక అన్యములగు స్వార్థకర్మలనెల్ల జ్ఞానులు భస్మీకరించుకొందురు. పదార్థ చింతనమే జ్ఞానులకు విహిత కర్మ. సన్యాసి నైష్కర్మికాడు. అతని వ్యవసాయము కేవలము స్వార్థముకొఱకుగాక లోకకల్యాణ సిద్ధికి సంబంధించి యుండును. “ఉదారచరితానాంతు వసుధైవ కుటుంబకమ్” అనునది వారిపట్ల యథార్థము. ప్రపంచ మతని పరివారము. ఆశ్రమముల ప్రతిష్ఠించి, మతముల నిర్మించి, శిష్యపరంపర నుండి స్వర్ణవాహినుల స్వీకరింపడు. అతనికి ప్రపంచమున మమత్వబుద్ధి లేదు. తనచేయు కార్యముల “అహంమనస్త” భూనడు. తామరపాకుమీది నీటిచుక్కయట్లు ప్రపంచమున

అంటి అంటక మెలగును. సమాజ-జాతి-దేశ సముద్ధరణమే అతని సత్యసంకల్పము; నిత్యకృత్యము. ఆశ్రమవ్యవస్థలను సరియైనపద్ధతులపై నడపుచు, ఆత్మ-పరమాత్మలలో నిమగ్నుడై, ధర్మమనెడి అమరజ్యోతిని మానవహృదయవేదికపై నిరంతరము ప్రజ్వలంపచేయును.

ఈ ఆశ్రమముల నాలుగింట ప్రధానములు రెండు ; సహాయకములు రెండు. గార్హస్థ్య సన్యాసములు ప్రధానములు. అందు తొలిది ఐహికసాధకము. మలిది పారతాకిక సాధకము. గార్హస్థ్యమునకు వలయు సాధన సంపత్తును బ్రహ్మచర్యమును, సన్యాసమునకు వానప్రస్థమును నొసగును. ఈ నాలుగింటి మూలతత్త్వము సమాజమునకు సుఖసమృద్ధియు, పరిపూర్ణ వికాసమును లభింపజేయుటయ. వీనగల మూలరహస్యము మానవునకు అంతిమ ధ్యేయమగు మోక్ష పరిలబ్ధికి దారితీయుటయే.

ఆర్యగృహిణీ! ఆశ్రమముల నాల్గింటి ధర్మసారమును క్లుప్తముగ నాలించితివి ; కాని గృహిణీకి వలసిన గార్హస్థ్య ధర్మసారమును విపులముగ - వివరముగ నెరుగుట గృహిణీ ధర్మము; విధియు. ఆశ్రమము లన్నింట ఇది ముఖ్యతమము. మిగిలిన ఆశ్రమముల భరణ పోషణములు గార్హస్థ్యముపై నాధారపడి యుండును. ఇదియే దీని శ్రేష్ఠతకు ప్రబల తార్కాణము. మనువు మొదలగు పురామహర్షులెల్లరు దీని ఉత్తమత్వమును ముక్తకంఠముగ ప్రవచించిరి.

చతుర్థా మాశ్రమాణాంచ గార్హస్థ్యం శ్రేష్ఠ ముత్తమమ్

వా॥ రా॥ ఆ॥ కా॥ శ్లో॥ ౧౦౬

నాలుగు ఆశ్రమములలో గార్హస్థ్యము శ్రేష్ఠము -
నుత్తమము నయినది—

యథా మాతర మాశ్రిత్య సర్వే జీవన్తి జంతవః
ఏవం గార్హస్థ్య మాశ్రిత్య వర్తంత ఇతరాశ్రమాః

మ॥ భా॥ శా॥ ప॥ శ్లో॥ ౨౬౯

జనని నాశ్రయించి సర్వజంతువులు కడుపులోని నీరు
కదలకుండ జీవించునట్లు సకలాశ్రమములు గార్హస్థ్యము
నాశ్రయించి సమ్యక్ప్రవృత్తము లగుచున్నవి.

సర్వేషా మపి చైతేషాం నేదస్మృతి విధానతః
గృహస్థ ఉచ్యతే శ్రేష్ఠః స త్రీ నేతాన్విభర్తి హి

సుమస్మృతి అ॥ ౬॥ శ్లో॥ ౨౭౦

బ్రహ్మచర్యము-వానప్రస్థము-సన్యాసముల మూడిం
టిని గార్హస్థ్యము భరించియుండును. కావున శ్రుతి-స్మృతులు
దీనినే నాలుగు ఆశ్రమములందు శ్రేష్ఠవత్తరము ప్రధానము
నని ప్రవచించుచున్నవి.

సమగ్ర విద్యాబలములు, మానసిక-శారీరిక వికాస
ములు కలిగి, సమాజమున సంపూర్ణ నాగరికులై తమ కర్తవ్య
ముల గుర్తెరిగి కర్మభూమిలో కర్మప్రవణులై జీవన సంగ్రామ
మున దృఢసంకల్పులై నిలుచు బ్రహ్మచారిణులు, బ్రహ్మ
చారులు గార్హస్థ్యమున ప్రవేశించుటకు యోగ్యతాపత్రము
గైకొన నర్హులు; సమర్థులును. *సింగళసూత్రములందు

* అధ్యయనా చ్ఛీభవతి, యస్య ధీస్తస్య త్రీః, వృద్ధి పూర్వ కత్వా ద్వి
భూతేః, | యస్య త్రీ స్తస్యత్రీ అర్థమాలకత్వా ద్గార్హస్థ్యే.

గల “ధీ, శ్రీ, స్త్రీ” అను వర్ణత్రయమునకు హాలాయు ధుడు విద్యాబుద్ధులతోపాటు ధనము నార్జించినవాడే గార్హస్థ్యమునకు అర్హుడని వ్యాఖ్యానించెను.

వివాహము

అయి కళ్యాణి! గార్హస్థ్యము వివాహముతో ప్రారంభ మగును. ఇది షోడశ సంస్కారములలో నొకటి. దీనివలన మనుష్యుడు సుసంస్కృతుడగును. అన్ని ఖండములలో నన్ని జాతులలో వైవాహిక నిర్ణయ మేదో యొకరీతి నెలయుచునే యున్నది. వైవాహిక ప్రణాళికలు దేశకాల విభిన్నములుగ శ్రవణతాడితములగుట మనమెరుగుదుము. అందులో ప్రధాన తమములగు నొకటి రెంటిని విచారితము.

మొదటిది :— కొందర దృక్పథమున నీ వివాహము బేరము వంటిది. ఐచ్ఛికముగ పెండ్లి యాడుదురు. విడాకులు పుచ్చుకొందురు.

రెండవది :— కొందర దృక్పథమున నిది బేరమువంటిదికాదు; కంట్రాక్టునుకాదు. కేవల మీ వివాహము ఒకానొక జీవకళానుసంధి. ఎడతెగని ధార్మిక దివ్య స్రోతస్విని. దానిలో వధూవరులు కేవలము సంతానప్రాప్తికొరకే ప్రేమ సూత్రమున పరిస్థాతులగుదురు.

మూడవది :— కొందర దృక్పథమున నిది సమాజ సుఖశాంతినాశకమని భావింపబడును. యువతీ యువకుల స్వేచ్ఛాతరంగ వికసనముల నరికట్టునదని వారి విశ్వాసము.

వివాహము పురాకాలమునుండి వచ్చు రూఢిరూపమగు నొక చెడు ప్రథమ యని వారి తలంపు. అట్టి వివాహపు టగ్నిగుండమునబడి భస్మసాత్కృతు లగుట మానవుల అవివేకము. స్వచ్ఛందప్రవృత్తితో, రేకెత్తిన కామవాసనతో యువతీయువకులు కామోపభోగముల ననుభవింపవలయునని వారియూహ. స్త్రీపురుషులకు అనురాగలత పరిమళించునంతవరకు దాంపత్య సుఖ మనుభవించి, అది ప్రాతగిలిన వెనువెంట విడివడి అన్యత్ర నూత్న దాంపత్యసిద్ధి వడయుట వారి మూలసిద్ధాంతము. ఈ వైవాహిక, ప్రభేదముల పరిశీలించితివా! వివేకవతీ! వీన ఒకటి మూడు ప్రభేదములు భయంకరములు - కఠోరములు, జుగుప్సావహములు. మరియు నిందు మూడవది కేవలము పాశము. ఇవి పాశ్చాత్యఖండస్థలందే ప్రచలితములగుచున్నవి; కాని మన పావన భారతావని మూలకోణమునేని దరియనండు లకు నెంతయు ధన్యులము. భారతదేశమున కీయవి మిక్కిలి హానికరములు. స్త్రీ పురుషులు పశువృత్తి నవలంబించుట - ప్రత్యర్థిత్వమువలన సంఘటించు ఘాతుకనృశంస కార్యములు సమాజ జీవనమున నశాంతి, వైవాహికవిచ్ఛేదము, వ్యాభిచారికప్రవృత్తి, స్వాతంత్ర్యమను పేరిటి యుచ్చృంఖలత, ఆత్మహత్య, శిశుహత్య, భూణహత్య మొదలగునవి ఈ పాశ్చాత్య వైవాహిక పద్ధతులవలన వాటిల్లు అనర్థపరంపరలు.

వివాహము నికృష్టమని తలచి దానిని బహిష్కరించు వారు కేవలము భ్రాంతిమయచిత్తులు. వైవాహికప్రథా నిర్మూలనము వైయక్తిక, సామాజిక నాశములకు దారితీయును. పారివారిక కౌటుంబిక జీవనమునకు భంగము

చరమసోపానమున నంగవైచి సమర్థులు మోక్షసిద్ధి పొందవచ్చును. హృదయమున వైరాగ్యోదయ జ్యోతులు ప్రజ్వలితము లైనప్పుడు బుద్ధభగవానునివలె దయానందస్వామివలె సన్యాసమును పొందవచ్చును. శాస్త్రముగూడ “యదహారేవ విరజేత్ తదహారేవ ప్రవ్రజేత్ వనాద్వా గృహాద్వా బ్రహ్మచర్యాదేవ వా” అని నుడువుచున్నది. కామ విజయ ప్రాప్తి ఎల్లరకు సుసాధ్యముకాదు. అదియుగాక సమాజమునకు నుత్తమ సంతానము నర్పించుట, పరోపకారమొనరించుటయు ముఖ్యతమములు. కావుననే ప్రజలు గార్హస్థ్యమును స్వీకరింపవలయును.

ఒకటి మూడు దృక్పథములు పాశ్చాత్యులవి. రెండవది భారతీయులది. పాశ్చాత్య-భారతీయ దృక్పథములలో వింతయగు నొక భావ మిమిడియున్నది. పాశ్చాత్య యువతీ యువకులకు వైవాహిక కర్మ జరిగిన మరుక్షణమునుండి ప్రేమ వల్లరి వాడిపోవుటయు, భారతీయ యువతీ-యువకులకు వివాహము జరిగిన మరు నిమేషమునుండి వలపుతీవ ననలు దొడుగుటయు గమనింపదగిన యంశములు. భారతీయ వైవాహిక ధర్మము పాశ్చాత్య వైవాహిక ధర్మము కంటెను, ప్రపంచము నందలి నకల వైవాహిక ధర్మములకంటెను నత్యుత్తమము, ఆదర్శప్రాయము, సారవత్తరమునైనది. ప్రాచ్య వైవాహిక ధర్మములు వేదప్రతిపాదితములు. అగుట అవశ్యాచరణీయములు.

అయి ! సుమంగళీ ! వివాహము పవిత్రము, దివ్యమునగు ఆత్మికబంధమని వేదములు నుడువుచున్నవి.

ప్రపంచమును సారసత్తర మొనర్చుటకే యువతీ-యువకులు వివాహసూత్రమున తమను బంధించుకొనుచుండిరి. మన వైదిక వ్యాఖ్యాతాదులు *‘వివాహ’ శబ్దమును అసాధారణ శకట (వింతబండి) మని వ్యాఖ్యానించిరి. ఈ జీవనశకటము నకు వధూవరులిరువురును రెండు చక్రములు. ఈ వివాహము గార్వాస్థ్యమున తమ సాంసారిక, పారత్యాకిక సమధికోన్నతికి యత్నించుటకు సాధనము. విషయవాసనలతో గూడిన కాముకీనానందభూతికే వివాహమగుట యనునెడల దీనినొక బేరమనిగాని, కంట్రాక్టునిగాని వ్యవహరించుట బాగు. విషయ వాసనలు గలిగి సంతానమునే కనుట తదుద్దేశ్యమును పక్షమున వివాహమును మాటగూడ నెరుగని - ఒక నియత బంధము-వ్యవస్థయులేని పశుపక్ష్యాదుల కాముక ప్రవృత్తితో నది తుల్యము కావలసివచ్చును. అట్లే ప్రవర్తించునెడల సంతానోత్పత్తి, తచ్చిక్షణ, రక్షణ, పరివారమును సిద్ధపరచుట యాదిగాగల ముఖ్య సంకల్పములు వినష్టములగును. నియత స్త్రీ పురుష సమ్మేళనము శాశ్వతమన్న నాడే మీదిధర్మములు ఫలించును. యువతీయువకులు తాము కేవలము వధూ వరులమనియగాక భావిదవ్యసంతతికి కారణభూతులము - విశుద్ధులము నగు మాతాపితల మని భావించుకొనవలయును. ఈ దృశభావ వికసనమునకు వివాహ నిత్యత్వసిద్ధియే మూల హేతువు. భూమ్యాకాశములు ప్రవిభక్తములుకానియట్లు దంపతులును ప్రవిభక్తులుకారు. ఈ భావమునే అధర్వవేదము ఉపమానైఖరితో “ఓమ్ అమోఽహమస్మి సా త్వగ్ం

సా త్వ మస్య మోఽహం సా మాహమస్మి ఋక్స్వం ద్వాదశాం
హం పృథ్వి త్వమ్ తా వేవవివహావహై స హ రేతోదధావహై॥
ప్రజాం ప్రజయావహై॥ అథర్వ. కా॥ ౧౪॥ అ॥ ౨॥ మం॥ ౭౧॥
యని ప్రవచించుచున్నది.

“ప్రియ! నేను జ్ఞానిని. జ్ఞానమును మున్నిడి నిన్ను
పరిగ్రహించుచున్నాను. నావలె నీవును నన్ను గ్రహించు
చున్నావు. నేను సామవేదమును. నీవు ఋగ్వేదమువు.
నీవు పృథ్వివలె గర్భాధి ధర్మములను వహించు గృహిణివి.
నేనో సూర్యునివలె వర్షమును కురియించువాడను; ఈ మన
మిథువురము ప్రసన్నతాపూర్వకముగ పరిణయమాడుదము;
మన మిథువురము వీర్యమును వహింతము; సత్సంతానమును
బడయుదము.

కు ల ము

అన్వయవతీ! ఉత్తమాస్వయము వివాహమునకు నత్య
వసరము. సధర్మములగు నుత్తమ కులములనుండి సముత్పన్ను
లగు యువతీ యువకులకు వివాహము పొసగును. పావి
త్ర్యము, నిరాడంబరత్వము, సదాచారత, ఉత్తమవ్యవహృతి
త్వములు అన్వయపు టుత్తమత్వమునకు మెఱుగులు వెట్టు
శాణోపలములు. ధనవైభవము, ఆడంబరము, ఆచరణశూన్య
మగు విద్యాజ్ఞాన సంపన్నతలు వంశోన్నతి ప్రకర్షకములు
కానేరవు. ఉత్తమకుల సంజాతులు పరిణత సంస్కారము
కలిగియుందురు. వీరి పరస్పర పరిణయ జీవికలు తేజస్వ్యంత
ములు; సుఖకరములునై వెలయును. పాశ్చాత్య దేశము

లలో ననుక్షణము ప్రణయ పరిణయములు మెండు (లవ్ మాచేజి). వీని దుష్పరిణామములు నట నిండు. ఇది ప్రపంచ మునకు ప్రస్ఫుటమగు వృత్తము. కాముకవాసనలతో సంఘటై సమానధర్మతను వివక్షింపక ఆత్మలను అస్థాన పతితములు కావించుకొందురు. జీవితములను స్వర్ణ్యఫలభోగముల చవికి దూరములు చేసికొందురు. కావుట సవర్ణ-సభర్మలగువారు ఓగుబాగుల నరసి పరస్పరము పరిణయ మగుట లెస్స.

స్వయం వృత్తి

స్వయంవరవధూ! వధూవరులు నన్యోన్యము నిర్ణయించుకొనుటలో వధూవరులకే సర్వస్వామ్యము లుండవలయును; తలిదండ్రులుగాని, చుట్టపక్కములు గాని వారి హక్కులను భుక్తపరచుకొనరాదు. స్వయంవృత్తి వలన వధూవరులకు పరస్పర ప్రేమాభివృద్ధియు ప్రసన్నమనస్కతయు సత్సంతాన ప్రాప్తియు ఆనందమయ జీవితయు సిద్ధించును.

ఋగ్వేద దశమమండలము నందలి ౧౮౩ వ సూక్తమును దిలకింపుము.

“అపశ్యం త్వా మనసా చేకితానం
ఉతపసో జాతం తపసో విభూతం
ఇహప్రజాం ఇహ రయిం రరాణః
ప్రజాయస్వ ప్రజయా ఘత్రకామ !”

“ఓ యువకుడా! నీవు జ్ఞానివి, కర్మశీలుడవు నని నాకవగతమయినది. ఈగార్హస్థ్యమున బ్రవేశించి బలైశ్వర్యసంపదదయకారకుడవై నీకుదులపచ్చుసంతానమును నావలనబడయుము.”

“ఆపశ్యం త్వామనసా దీధ్యానాం

స్వాయాం తనూం ఋత్యేన్ద్ర నాధమానాం

ఉపమా ముచ్చా యువతి ర్భ భూయాః

ప్రజాయస్వ ప్రజాయా పుత్రకామే !” ఋ॥ ౧౦-౧౮౬-౨

“ఓ యువతీ! మనసా ధ్యానించు నిన్ను నేనరయుచుంటిని. నీ యెలజవ్వనముతో సంతానార్థినివై ప్రేమాతిశయమున నాకడ కరుదెమ్ము.”

ఇది వధూవరుల స్వయంవృత్తికి ప్రబల నిదర్శనము. ఇట్టి పరిణయము లత్యుత్తమములు. యువతీ యువకులు పరిణయమాడ నభిలషించినపుడు మున్నగా నొండొరుల విద్యా-వినయములు, రూప-శీలములు, ఆయు-ర్బలములు, అన్వయ ప్రతిష్ఠల పరిణతులు చక్కగ నెరిగియుండవలెను. ఇట్టి పరిజ్ఞాన మత్యుత్తమమగుట యెరిగియు పరిగణింపక రుటితి పరిణయమగు కామాతురులకు పరిపూర్ణ సుఖము గాని, సుఖలేశముగాని లభింపనేరదు. జీవన మిత్రుల ఎన్ని కలో మాతాపితలయు, నభిభావుకులయు, నిష్టమిత్రులయు, నాప్తబంధువులయు ఉపదేశ సహాయమును యువతీ యువకు లపేక్షించుట తమప్రేమ జీవనజ్యోతికి ఉజ్జీవనశక్తి నపేక్షించుటయ యగును.

వధూవరుల సంబంధము

“న గృహం గృహమిత్యాచూః । గృహిణీ గృహముచ్యతే
తయాహి సహిత స్సర్వాన్ । పురుషార్థాన్ సమశ్నుతే ”

గోభిలీయ గృహ్య సూత్రము ౧-౨-౧౫

“గృహము గృహమని నుడువబడదు. గృహిణియే గృహము. పురుషు డామెతో గూడియే పురుషార్థముల నన్నింటి ననుభవించును.”

నేవన స్రవంతిలో కాంతకు కాంతుడును, కాంతునకు కాంతయు ననివార్యసహాయకములగు నుడువదండములు. ఒంటిదలను వారు పూర్ణీకరించుకొందురు. కాంతుడు లేక కాంత నీరసము. కాంత వినా కాంతుడు పేలవము.

“ప్రజనార్థం స్త్రీయః సృష్టాః । సంతానార్థంచ మానవాః
తస్మాత్సాధారణో ధర్మః । శ్రుతౌ పత్న్యా సహాదితః.”

మనుస్మృతి అ. ౯. శ్లో. ౯౬

“గర్భధారణకు స్త్రీలును, సంతానముకొరకు పురుషులును సృష్టించబడిరి. కావుననే సపత్నీకుడగు పురుషుని సహ ధర్మిణిని శ్రుతులు నుడివినవి.”

“క్షేత్రభూతా స్మృతా నారీ బీజభూతః స్మృతః పుమాన్
క్షేత్ర బీజ సమాయోగాత్ సంభవ స్సర్వదేహినామ్,”

మను. అ. ౯. శ్లో. ౩౩

“స్త్రీ క్షేత్రము. పురుషుడు బీజము. వీని సంయోగ సంబంధముననే సకలదేవు లుత్పన్నము లగుచున్నవి.”

“పతిర్భార్యాం సంప్రవిశ్య గర్భో భూత్వేహ జాయతే
జాయయా స్తథి జాయత్వం యదస్యాం జాయతే పునః.”

మను. అ. ౯. శ్లో. ౮

“పతి పత్నియందు ప్రవేశించి, తద్గర్భరూపము దాల్చి
పునర్జన్మమునందు కతననే పత్నికి జాయ యను నామాంతర
మేర్పడినది.”

“ఆత్మా వై జాయతే పుత్రః”

“తానే పుత్రుడై జనించును”

మీది ధర్మశాస్త్రప్రమాణముల నాలోకించిన నధూ
వరులకు గల సంబంధము విశిష్టజరానిదని విదితమగును.
అన్యోన్య సహాయము వినా సంతానోత్పత్తికి నిరువురు నసమర్థు
లని తేటతెల్లము. తమతమ స్థానముల నిరువురును ముఖ్యులే.
నీచోచ్చ భావములు వీరిలో గల్పించుట అవైదికమేగాక
అజ్ఞానమూలకము; కేవలము స్వార్థపుణితమును నగును.

వ ర యో గ్య త

వరవర్ణిని! స్వయంవర వరుని యోగ్యత నెరుగుము.
బ్రహ్మచర్య మెల్లరకు నావశ్యకము. పురుషులెల్లరు ఇరువది
నాలుగేండ్లు నియతరీతి బ్రహ్మచర్యము పాలించి విద్యాభ్య
యనము గావించి, గుర్వనుజ్ఞబడసి గార్హస్థ్యమున బ్రవేశింప
వలయును.

“విద్యాం సమాప్య దారాన్ కృత్వా గ్ని నాథాయ కర్మాణ్యా
రభతే సోమా వరాధ్యాని యాని శ్రూయంతే”

ఆపస్తంబ ధర్మసూత్రము.

“ద్వితీయ మాయుషో భాగం
కృతదాహో గృహే వసేత్”

మను. ౪. ఆ. శ్లో. ౧.

“ఆయువులోని ద్వితీయభాగమున వివాహ మాడవలయును.”

యువకునికడ పర్యాప్తమగు ధనముండవలయును. అతడు గార్హస్థ్యమును బరిపాలింపవలసినవాడు. ధనమే లేకున్నను వ్యావసాయిక వృత్తితో జీవనమును మధురముగ నడుపుకొనుటకు సనువగు శక్తియేని యుండవలయును. నిరుద్యోగ సమస్యతో నట్టుగికి పోవుచున్న నవీన నాగర కతా ప్రాపంచిక పరిస్థితులు ఆధునికులగు యువతీ యువకులు ముఖ్యముగ గురితించుకొనవలయును. ఈ మన దేశమున దౌర్భాగ్యవశమున దుష్టాచార మొకటి ప్రచలితమగుచున్నది. తిలదండ్రులు ధనార్జనాపరులై ధనమార్జించి తమ బిడ్డలు తమంతవారు కాక పూర్వమే బాల్యమునందే వివాహము చేయుచున్నారు. కళాశాలలలోని విద్యార్థులు అధ్యయనకాలమునందే విషయాధులై వివాహమాడి, ఎందరో పిల్లలతండ్రు లగుచున్నారు. పెక్కురు పెండ్లిమూలమున చదువునకు స్వస్తియు చెప్పుచున్నారు. తమ తిలదండ్రు లార్జించిన ధనమును కుప్ప కుప్పలుగా వ్యయించి రెంటికింజెడిన రేవడిలై భిక్షుకులుగ మారిపోవుచున్నారు. ఇది తమ బిడ్డలయెడ బాసినట్టి ముసలనర్థకమగు తిలదండ్రుల గొప్ప తప్పు. శ్రమమున నెల్లుండ్రు సమయముగ అత్తవారి యిల్లు సొచ్చి బిడ్డలను మాత్రమే గనుచు వారి భరణ పోషణ

ముల కధీనులై యుండఁట మిక్కిలి శోచనీయము; అవాంఛ
సీయము. ప్రియుడు తన ప్రియను సమానాధికారిణీయగు
మిత్రునిగా వీక్షింప వలయునేకాని తన క్రిందనున్నట్టి
వరాకీనిగా-కాలిజోడుగా నరయరాదు. అది మహాపాపము;
అతివైచ్యము. స్త్రీ పురుషుల శరీరముల రెండిని పరిమితి
మైన యాకృతి గలిగి, గార్హస్థ్యము వెలయుచుండునని ఉప
నిషత్తులు నుడుపుచున్నవి.

“స హైతావా నా స యథా స్త్రీపుమాంసౌ

సంపరిష్వక్తౌ స ఇమమే వాత్మానం

ద్వేధాఽపాతయత్ తతః పతిశ్చ పత్ని

చాభవతాం తస్మాదిద మర్థవృగల మిహ” బృహదారణ్యకం-౪-౩

“అర్థశరీరము పత్ని. మిగిలిన భాగము పతి. ఒక బీజ
మునకు రెండు దళములు. ఒకముత్తైపు చిప్పకు తొలిత మగు
రెండు భాగములుగా గార్హస్థ్యమను శరీరమునకు భార్య
భర్తలు సమార్థ ఖండములు.”

ఇట్టి సమానత్వమును స్వీకరించి యునతీ యువకులు
ప్రవర్తించిననాడే వారి జీవనలత పుష్పించి ఫలించును. వైదిక
వాఙ్మయము స్త్రీజాతిని గౌరవించి, పురుషునకువలె సర్వ
స్వామ్యముల నొసగుచున్నది.

“ఇయమగ్నే నారీ పతిం విదేష్టా

సోమోహి రాజా సుభగాంకృణోతి

సువానా పుత్రాన్ మహిషీ భవతి

గత్వా పతిం సుభగా విరాజతు”

“ప్రియురాలు ప్రియుని వరింపవలెను. సంతానోత్పాదన సమర్థుడగు ప్రియు డామె మనోభీష్టము సఫల మొనరింపవలయును. ప్రియురాలు రాణియై సుపుత్రులను కని వపు ప్రాప్తితో సుభగయై విరాజిల్లుగాత !”

యువతి :— అయి ! కన్యే ! బ్రహ్మచర్యమును లెస్సగా పరిపాలించి పురుషునివలె విద్యాధ్యయన మొనరించిన పిదపనే యువతియు యువకుని వరింపవలెనని అథర్వ వేదము నుడువచున్నది.

“మృదు ర్నిమన్యః కేవలీప్రియ వాదిన్యసువ్రతా” అథర్వ 3-21-4

“మృదుశాలిని, క్రోధరహిత, ప్రియవాదిని, అనునతయై యువతి వెలయవలయును.”

“ఏషా తే రాజన్ కన్యావఘ్నః”

“ఏషా తే కులషా రాజన్”

“అపినహ్యమితే భగవః” అథర్వ 1-18-103-2-3-4

“కన్య పురుషునియొక్క సర్వైశ్వర్యము; సమస్త సౌభాగ్యవైభవసర్వస్వమును.”

అథర్వ వేదములో స్త్రీలనేతృత్వ మివ్వినాధమున ప్రతిపాదించబడి యున్నది.

“ఇంద్రాణ్యేతు ప్రథమాఽజీతాఽముషితా పురః”

అథర్వ 1-22-4.

ఏ శక్తిస్వరూపిణి జయింపరానిదో, హరింపరానిదో ఆ శక్తిస్వరూపిణి యగు స్త్రీని “ఇంద్రాణి” యందురు.

“హువే దేవీ మదితిం శూరపుత్రాం”

అథగ్వ 3-౮-౨

ఈ మంత్రము “స్త్రీని వీరప్రసవిని” యని నుడుపుచున్నది.

“సామ్రాజ్ఞీ శ్వశురే భవ సామ్రాజ్ఞీ శ్వశ్రావ్యం భవ
ననాందారి సామ్రాజ్ఞీ భవ సామ్రాజ్ఞీ ఆవిదేవుషు”

ఋ. ౧౦-౮౫-౪౬

“సామ్రాజ్ఞేయి శ్వశురేషు । సామ్రాజ్ఞాత్ దేవుషు
ననాందుః సామ్రాజ్ఞేయి । సమ్రాజ్ఞాత్ శ్వశ్రావ్య”

అథర్వ ౧౪-౧-౪౪

“నవాగత నవోధను గృహమునకు మహారాణి”
యని యీ మంత్రములు నుడుపుచున్నవి.

“అన్యమస్మదిచ్చ సా త ఇత్యా”

యజు. ౧౨-౬౨

“బహుపత్నీయితేని నిరాకరింప నలయు” నని యీ
వాక్యము నధువును హెచ్చరించుచున్నది.

“నమోదేవి నిర్మతే తుభ్యమస్తు” యజు ౧౨-౬౨

“దేవి ! సత్యపరాయణులగు నీకు నమస్కృతి.”

మీది మంత్రము వలన స్త్రీ సత్యపరాయణయని తెల్లమగు
చున్నది. ఇంకను వైదిక వాఙ్మయమున నాచార వ్యవహార
ముల యందును, న్యాయ విభాగాదాలయందును ప్రసిద్ధ
సంస్థాది వ్యవస్థా నిర్మాణములయందును, స్త్రీకి సర్వవి గలదని
ప్రకటితమగుచున్నది. కాని స్త్రీ పురుషులకు ప్రత్యేకీ - కృత
మగు కొన్ని స్వామ్య కర్తవ్య కర్మలు గలవు. స్త్రీ కర్తవ్య
కర్మలు పురుషు డాచరింపలేడు. పౌరుషేయ కర్తవ్య కర్మలు

స్త్రీయు సౌనరిగిపలేదు. స్త్రీ పురుష కర్మలకుగల ఏతాదృశ వ్యత్యాస ప్రత్యేకత కర్మభావమును పురిస్కరించుకొని స్త్రీ పురుషుల యంతరమున నీచోచ్చత పరికల్పించుట పరమ నైచ్యము; వైదిక వాఙ్మయ విరుద్ధము.

“ఇహైవ స్తం మా వియాప్తం విశ్వమాయు ర్వ్యక్తవత్
క్రీడంతా పుత్రైర్నపుభి ర్మౌదమానా స్వస్తకా”

అథర్వగ-౭-౨౭

“మీరిరువు రెన్నడును వియుక్తులరు కావలదు. ఈ యుత్తమ గార్హస్థ్యమున పుత్రపౌత్రులతో పరమానంద మనుభవింపుడు”

“సోనాశోనేరథి బుధ్యమానా హసాముచౌ మహసా మోదమానా
సుగూ సుపుత్రౌ సుగృహా తరాశో జీవావుష సో విభాతీః”

అథర్వ ౪౧. ౨. ౪౩.

“ఉత్తమము-సుఖవంతమునగు నీగార్హస్థ్యమున జ్ఞానోదయమును బొందుచు, ప్రేమతో పరస్పర మానందించుచు సత్ప్రసర్తనగల పుత్ర-పౌత్రులను బడసి, జీవనమును, చరితార్థ మొనరించుకొని ఆదర్శగృహమేధులరై యీప్రపంచమున వెలయుడు.”

మీది ఋక్కులనుబట్టి స్త్రీని నైచ్యముగ చూడ రాదని సుదృఢమగుచున్నది. లేకున్న పై ఋక్కుల యర్థ మెట్లు పోనగును ?

స్త్రీని వైచ్యముగ బరికించు పురుషుని మనఃప్రవృత్తియే గార్హస్థ్యధర్మమును విఫల విషమ పరిణామ దుఃస్థితికి దెచ్చు ఘాతుక వైఖరి. ఈప్రవృత్తియే యప్రశాంతము, మాలిన్యము, సంకలమునగు ఝంఝామారుతమును గార్హస్థ్యమున లేవ గొట్టును. ఈదుష్పరిణామమునకు మధ్యకాలినుడు, ధర్మాన తాదృశునగు శ్రీశంకరాచార్యులవారి ప్రబోధమునైతము దోహద మొసగినది. వారిచ్చిన యుపన్యాసములు, ప్రచురించిన వ్యాసములు; విరచించిన కృతి సంచయము, చేసిన ఉపదేశములు వైదిక వాఙ్మయ ప్రపంచమున సామ్రాజ్య, సరస్వతి, జ్ఞానవతి, దేవి, సత్యపరాయణ, పురుషునకు సఖియని పవిత్ర సంకల్పములతో బేర్కొనబడిన స్త్రీకి మానవ సమాజమున పరిహీణమగు నభోగిని పరికల్పించినవి. ఇట్టి కణిరి ఘాతుక దుర్మలిన భావతరంగములు సమసిపోయి, పవిత్రములు, వైదికాచారానుస్మృతములగు సత్సంకల్పములు సమాజమున నంకురింప నంతికాలము మాతృదేశము దాస్య శృంఖముల బడసీయని వీరకుమారు లుదయింపజాలరు.

పురుషుడు తానొక స్త్రీని వివాహమాడి ఏకపత్నీ ప్రతుడ్డనై మెలగుదునని శపథ మొనరింప వలయును. ఈ విషయము నొక మహాత్ముడు అఖిల ప్రపంచ సీమల సంచరించి నిదర్శించెను. పాశ్చాత్యదేశములలో స్త్రీపురుషులను లెక్కింపగా పురుషులు సూర్యురకు స్త్రీలు సూటయిరువురనియు, జపానులో పురుషుల సూటయిరువురకు స్త్రీలు సూర్యురనియు, భారతదేశమునందు మాత్రము సూటనలువురు పురుషులకు స్త్రీలు సూర్యురనియు తేలినది. ఈ ప్రకృతిసిద్ధ గణిత

మర్యాద వైదిక వాఙ్మయమునుండి ప్రకటితమగు ఏకపత్నీ వ్రత ధర్మమునకు దత్తహస్తావలంబన మగుచున్నది. పురుషుడు ఒక స్త్రీని మించి పెక్కురను చేపట్టిన ఈశ్వర ప్రకృతి మర్యాదల నుల్లంఘించి పాపభాజనుడగును.

“ఉభౌ ధురా బహ్ని రాపిబహనోఽస్తర్యోనేవ చరతి ద్విజాతిః
బసస్పతిం వన ఆస్తాపయథ్వం నిషాదధిథ్వ మఖనంత ఉత్సమ్.”
ఋగ్వేద ౧౦-౧౧

“రథముయొక్క రెండు నొగలమధ్య జోడింపబడిన రథ్యమువలె స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోయి అసురుసురనుచు బహుకళత్రుడు జీవన మార్గమున ప్రయాణించు” నని మీది ఋక్కు బహుకళత్రుడగువాని బాధాస్థితిని ప్రకటించుచున్నది.

పరిణయ ముఖ్యోద్దేశ్యము

సత్సంతతిని బడసి, వారిని సుసభ్యుల నొనర్చి, సమాజమునకు నర్పించి దంపతులు ధన్యతములు కావలయును. ఇందులకు భారతమునందలి రుక్మిణీ శ్రీకృష్ణుల వివాహ చరిత్ర నారయుట లెస్స.

కృష్ణుడు స్త్రీలోలుడని నుడువుట కల్లయనుట కీచరిత్ర నిదర్శనము. తమకు పరిణయము జరిగిన వెనువెంటనే ఆధునిక యువతీ యువకులవలె లోలుపత్వమవలంబింపక పదురెండు నత్సరములు బ్రహ్మచర్య మాచరించి మహా తేజస్వి, విమలయశస్వియునగు ప్రద్యుమ్నుని బడసిరి. ఉత్తమసంతానమును బడయదలచిన యువతీయువకులెల్లరు ఈ యాఖ్యా

యికను గురుతించుకొనవలయును. ప్రతిగృహమేధియు గృహమునకు సంబంధించిన ధనధాన్యాది సమస్తభాండాగార సంపదలు తన గృహిణీయను సామ్రాజ్యకి నొసగి యా సంపదలకు చుర్యయము పొసగనీయట్లు తాను నిరీక్షకుడై మెలగవలయును. ఇట్టి మీది నియమములను పాటించువాడే గార్హస్థ్యమున ప్రవేశించుటకు అర్హుడగును.

వ ధూ యో గ్య త

వధూ! కన్యకూడ కనీసము పదునారు వత్సరములు పవిత్ర బ్రహ్మచర్యమును పాటింపవలయును. దాని నియమావళి ననుసరించి అధ్యయన మొనరింపవలయును. పిదపనే వివాహయోగ్యురాలగును. ఈ క్రిందివేద వాక్య ను పరికింపుడు.

“బ్రహ్మచర్యేణ కన్యా యువానం వింద తే పతిమ్”

అథర్వ ౧౧-౫-౧౨

“వధూ రియం పతి మిచ్ఛతీతి” “కన్య పతిని వాంఛించుచున్నది.” అను మీది నుడిచిబట్టి వ్యక్త వయస్కుయగు కన్యకకే పరిణయము చెల్లును. బాల్య వివాహమున కన్య తాను భర్తను వాంఛింపలేదు; కనుక అది చెల్లరాదని వైదికధర్మము. మరియు ఇరువదియైదు వత్సరములుగల యువకునకు పదునారేండ్ల జవ్వని నొసగుట తగునను వైదిక ధర్మమును సుశ్రుతాచార్యులును బలపరచిరి.

“అథాస్మై పంచవింశతి వర్షాయ షోడశవర్షాం పత్నీమావహేత్”

సుశ్రుత - శారీరక-అ ౧౦.

చాలమంది రజస్వల కాక పూర్వమే బాలికకు వివాహము చేయుచున్నారు. ఇది బహుపాపము. ఈ క్రింది రామాయణ శ్లోకార్థము బరికింపుడు.

“పతిసంయోగ సులభం వయో దృష్ట్యా తు మే పితా”

“పతిసంయోగమున కర్తవ్యమైన వయస్సును తిలకించి నాతండ్రి నాకు స్వయంవృత్తి చాటబంచెను.”

రజస్వల యయినగాని పతిసంయోగ సులభమగు వయస్సు లభింపనేరదు. రాముని అనతార పురుషునిగా భావించువారు మీదివిషయమును దిలకించియైనను సునిశిత బుద్ధితో బాల్యవివాహములనుండి తమ దృష్టిని మరలించు కొనవలయును.

“ఋతుస్నాతా తు యా శుద్ధా సా కన్యేత్య భిధీయతే”

“ఋతుస్నాతయే కన్య యనిపించుకొనబడును.”

“షోడశవార్షికం యావత్ బాల్యం తావత్ ప్రవర్తతే”

హారీతసంహిత, శారీరకసంస్థానము అ. ౧౦.

“పదునా రేండ్లవరకు బాల్యము” కావుననే రజస్వలా నంతరమే కన్య వివాహయోగ్య యగును. ఋతుమతియైన మూడు వార్షికములకు పిమ్మటనే కన్యకకు స్వయంవరము కల్పింపవలయును.

“త్రీణి వర్షాణ్యుదీత్యేత కుమారీ ఋతుచుతీ సతీ

ఉర్ధ్వంతు కాలాదేతస్మాత్ విందేత సదృశంపతిమ్”

మను. అ. ౯ శ్లో. ౧౦

“వమార్యతుమతీ త్రివర్ణాణ్యపా సీతోర్వం

“త్రిభ్యః వర్షేభ్యః పతిం విండేత తుల్యమ్” వసిష్ఠ. అ. ౩.

“త్రీణివర్ణాణ్యదీప్యేత కన్యా ఋతుమతీ సతీ
చతుర్వేత్సభ సంప్రాప్తే స్వయంభర్తార మార్జయేత్”

“ప్రజా న హీయతే తస్యా రతిశ్చ భరతర్షభ
ఆతోన్య థా వర్తమానా భవేద్వాచ్యాప్రజాపతేః.”

మహాభార-ఆనుశాసనిక. అ. ౪౪

“ఋతుమతియైన పిదప కన్య మూడు వత్సరముల పాటు పతికై ప్రతీక్షింపవలయును. అటుపిమ్మట తనకు సదృశుడగు పతిని నరింపవలయును.”

“గృహకృత్యములలో కౌశలమునుబడసి, అల్లిక - కుట్టు మొదలగు లలితకళల నేర్పరియై మాతృగేహమున సోదర సోదరీమణులతో సంతానపాలన పోషణములందు సిద్ధహస్తయైననాడే కన్యయు గార్హస్థ్యమునకు నడ్డురాలగును.

పతివ్రతాధర్మమున దృఢసంకల్ప కావలయును. పర పురుషునకు స్వభర్తృత్వాన మెన్న డేని నొసగరాదు.

ఈదిగువ సంప్రశ్నములను కన్య తనకుదాను ప్రశ్నించుకొని ఉచిత సమాధానములను తనహృదయ మిచ్చినపుడే ఆమె గార్హస్థ్యమున కడ్డురాలగును.

ప్ర శ్నా వ లి

1. నాలో యథార్థప్రేమ యుదయించినదా ?
2. శారీరక - సామాజిక - నైతిక దృక్పథములతో నేను వివాహమునకు యోగ్యురాలనైతినా ?

3. వైవాహిక భావిజీవనమును భయాకుల మొనరించు వంశ పారంపరిక వ్యాధిబీజములు మాకులమున నేమైన గలవా ?
4. పతిని బ్రసన్న కలితు నొనరించుకొని, గార్హస్థ్యమును నిరపాయముగా నడుపుకొను ఋమాశక్తి నాలో వెలసియున్నదా ?
5. నా జీవన పథమున తోడుసేడయగు భావిపతి సచ్చరిత్రుడై నా ప్రేమాధికారి కాగలడా ?
6. అతడు వర్ణ - గుణ - శిక్షా - కర్మాదులలో నాకు దీటగునా ?
7. మా యెల ప్రాయముల తారతమ్యము నా కెరుక పడి సమ్మతి కూర్చినదా ?
8. శిశుపోషణమునకు తగిన శిక్ష నాకు నేను మప్పి కొంటినా ?
9. గార్హస్థ్యనియమావళి నభ్యసించి తెలిసికొంటినా ?

ఇట్టి ప్రశ్నములనే యువకులును తమ్ముదాము ప్రశ్నించుకొనవలయును.

ఈదు జోడు కాని పెండ్లి

“కామ మామగణా త్తిష్ఠేత్ గృహే కన్యర్తుమత్యపి
నచైవేనాం ప్రయచ్ఛేత్తు గుణహీనాయ కర్హిచిత్”

మను అ. 2 శ్లో. ౮౯

కన్యను మాతృగృహమున ఆజన్మము బ్రహ్మచారిణిగా నైన నుంచవచ్చును; కాని, గుణవిహీనునకు నీయరాదు.

“కన్యాం యచ్ఛతి పృథ్వా య నీచాయ ధనలిప్సయా
 కరూపాయ కుశీలాయ స్ప్రేతో జాయతే నరః”

“ధనలిప్సచే కరూపికి, వృద్ధునకు, కుశీలునకు, నీచునకు కన్య నొసగు నడుమ ప్రేతమగును.”

ఈడు జోడు లేని వివాహములు ముక్తైఱగులుగా సాగుచున్నవి. వయోవైషమ్యము, యోగ్యతా భేదము, బాల్య వివాహము. మీది మూడు వివాహములును సామాజిక సమష్టి జీవన ప్రోతస్థినిని కలతపెట్టి దూష్య మొనరించు విషయమున తులాత్మలితములే. భావికాల గర్భితమగు గార్హస్థ్యమును సందనోద్యానమున సమగ్ర వికసితములై దిగ్విలయమును సువాసిత మొనరింపనున్న మన యువతీ యువకులనెడు దర వికసిత కోరకములను బాల్యవివాహ కర్తలగు కొందరు కఠిన రాక్షసులు నులిమివేయుచున్నారు. స్వయంవర రూప విశ్వజనీన వివాహముల మూలమున సమాజమునకు శాంతిభద్రతలను గల్పించుటకు ప్రత్యామ్నాయముగా మీది ముక్తైఱగుల పెండ్లిండ్లు నిరాఘాటముగ సాగించి సమాజమున నశాంతి, వ్యభిచార దుఃఖమయ జ్వాలలు పురికొల్పి శాంతి భద్రతలను భస్మీకరించుచున్నారు. కుమారీ కుమారుల బలాత్కృత వైధవ్య రక్తాశ్రువులచే. కళంక కాలిమముచే పాపపర్యతమును పెంచుచున్నారు. వితంతు వివాహసమస్య వారి బుద్ధి నొరసినపుడు బాల్య వివాహ సంభూత పాపములను దీని మూలమున పరిహరించు కొనుటకు బదులు మర్యాద నశించుననియు, ధర్మ మడుగంటుననియు మిథ్యారూపములగు ఆత్మపతన భావములను మాటు

పరచుకొని వాని నభివృద్ధి పరచుకొనుచున్నారు. మీది అసద్వివాహముల వలన పతులను గోల్పోయిన వితంతువు లెందరో అన్యమతిస్థుల శరణు బొందుచున్నారు. ఈడుజోడు కాని బలవద్వివాహము మన హైందవ సమాజమునకు తీరని నష్టకష్టములను గలిగించుచున్నది.

వితంతు వివాహము

ఈ వితంతు వివాహమును మనుస్మృత్యాది సచ్చాస్రమాలేగాక పురాణములుపైత మనుమఱించుచున్నవి. వ్యష్టి - సమష్టి శ్రేయస్సుకొరకేని కనీసము, ఆపద్ధర్మము కొరకేని దీనిని ప్రోత్సహింపవలయును. కొందరయ్యలు దీనిని ధర్మవిరుద్ధమని నిరాకరింతురు. కాని రాజాధికారము తలపై తాండవించినపుడు కిమ్మనక ఎంతటి శాస్త్ర విరుద్ధకర్మనైన నాచరింతురు. వితంతు వివాహ విషయమున త్రయీధర్మము శాస్త్ర శాసనము ఎంతవరకు సరిపడునో ఇంచుక విచారిం తము. ధర్మమన నెట్టిదియో మున్నుండు మనుధర్మ శాస్త్ర మునగల ఈక్రింది శ్లోకమును తిలకింపుము.

“శ్రుతి స్మృతి సదాచారః స్వస్యచ ప్రియ మాత్మనః
ఏతచ్ఛత్రుర్విధం ప్రాహుః సాత్త్వికధర్మస్య లక్షణమ్”

“వేదము, శాస్త్రము, సదాచారము, ఆత్మ ప్రభోధ మను నీ నాలుగు ధర్మజ్ఞానమును నిరూపించు నొరపిడి రాళ్ళు.” వితంతు వివాహమున ధర్మజ్ఞాన నిరూపకములగు నీ నాలుగు శాఖోపలము లుపయోగించిచూతము.

“యా పూర్వం పతిం విత్వా । ధాన్యం విందశే పరమ్”

ఋక్ ౧౦-౮౫-౪౫

“పూర్వపతిని గోల్పోయిన పడతి వేరొక పతిని నియోగరీతితో తిరిగి బడయుచున్నది”

ఈ విషయమునే అథర్వములోని ౧౮-౩-౩, ౧౮-౮-౩౩ మంత్రములును, ఋగ్వేదములోని ౧౦-౪౦-౨, ౧౦-౧౮-౮ మంత్రములును బలీకరించుచున్నవి.

“నష్టే మృతే ప్రవ్రజతే క్షీణేచ పతితే పతౌ

పంచస్వాపత్స్య నారీణాం పతి రన్యో విధీయతే”

పారాశర స్మృతి ఆ ౪ శ్లో ౩౦.

“పతి కేవలము చనిపోయినపుడు మాత్రమే కాక అతడు దేశాంతరమున నిలిచిపోయినపుడుగాని, సన్యాసము పుచ్చుకొన్నప్పుడుగాని, నవుంసకు డైనప్పుడుగాని, పతితుడైనప్పుడుగాని పడతి మరొక పతిని స్వీకరించుటను” పారాశరస్మృతి యంగీకరించుచున్నది. ఇట్లే నారద - వాసిష్ఠ - యాజ్ఞవల్క్య - మనుస్మృతులును అంగీకరించుచున్నవి.

“పత్యభావే యతైవ స్త్రీ దేవరం కరులేపతిమ్”

మహాభారత - శాంతి ప. ఆ. ౭౨.

“కాంత తన పతి మరణించిన వెనుక దేవరుని పతిగా స్వీకరించుచున్నది.”

సదాచార విషయములో పూర్వేతిహాస వాఙ్మయమును ప్రమాణీకరించుకొనవలయును. పతి జీవించియున్నను స్త్రీ పునర్వివాహముమీది పారాశరస్మృతి కొన్ని పరిస్థితు

అంగీకరించుచున్నది. పతి మరణానంతరము స్త్రీ కేవలము సంతానభాగ్యము బడయుటకు అధికారమున్నట్లు పూర్వేతి హాసముల ప్రబలమగు తార్కాణము గలదు. విచిత్రవీర్యుడు మరణించినపుడు అంబికా అంబాలికలు వ్యాసుని వలన ధృతరాష్ట్ర - పాండురాజులను బడసినట్లు భారతమున స్పష్టముగ గలదు.

తన కూతురు దివ్యాదేవికి ఒకని తరువాత నొకరు మరణించుచుండగా ఇరువదిఒక్క పతులను క్రమముగనిచ్చి దివోదాసను రాజు పరిణయ మొనర్చినట్లు మరొక ఉద్దాంతము చాటుచున్నది. ఆకాలమున గల ఉద్దాంత పండితు లెల్లరు స్త్రీపునర్వివాహమును నిరాఘాటముగ సమ్మతించిరి.

బాల్య వివాహములు, ఈడు జోడు కాని వివాహములు చేయుటవలన సాంఘిక దురాచారములు ప్రబలిపోవుచున్నవి. వితంతువుల సంఖ్య హద్దుమీరుచున్నది. వీరికి పునర్వివాహము అజ్ఞానముకతన శాస్త్ర విరుద్ధమని చేయకుండుట వలన వచ్చు నష్టకష్టములు ప్రజలు సూక్ష్మదృష్ట్యా గమనించకపోవుటయేగాక స్థూలదృష్టితోనైనను పర్యాలోచించుటలేదు. వ్యాభిచారిక ప్రవృత్తులు, అన్యవర్ణపురుషానుగమనములు, శిశు - భూత హత్యలు మొదలగునవి జరుగుచుండుట సతము మనము కనులార గాంచుచునే యున్నాము. ఇట్టివి నశించినగాని మన దేశమునకు - జాతికిని కల్యాణము చేకూరదు. తాదృశ కల్యాణము స్త్రీ పునర్వివాహమున నిహితమై యున్నది. కావున అనురూపవయస్కుల పరస్పర వివాహములు చేసినట్లయిన బాల్యవివాహ

ముల వలన గలుగు పాపఫలముల పరిహారము లనదగు స్త్రీ పునర్ద్వితాపముల అవసరమే కలుగదుగదా !

కన్యాశుల్క, వరవిక్రయములు :— సాశీలిసి ! మన భారత వర్షమున ప్రచారములైయున్న వైవాహిక దురాచారములలో వరవిక్రయము, కన్యాశుల్కములు సమాజరసాలపు కూకటివేదల పెకలించు ఘాతుక కీటకముల పోలియున్నవి. కన్యాపక్షమువారు కొంత మొత్తమిచ్చి వరుని కొనుట వరవిక్రయమనియు, వరపక్షమువారు కొంతసొమ్మునిచ్చి కన్యను గొనుట కన్యాశుల్కమనియు వ్యవహృతములగును. ఇవి రెండును అవైదికాచారములకు జేరినవి. వీనివలన నెందరో మన సోదర సోదరీమణులు మాతృగృహములలో కౌమార్యమును వెళ్ళబుచ్చుచు తలిదండ్రులకు భారభూతులై ఆజన్మము నిరాశాశ్రువులతో కుండుచున్నారు. కేవల ధనాశాపరులయి, తమకూతులను అనవధులు, వృద్ధులు, రోగగ్రస్తలు, కుమార్తె గాములు, వికలాంగులు, కురూపులు నగు పతులకు విక్రయించుటచే వారి సాంసారిక జీవనములు సంతతము అశాంతిమయములు, కల్లోల సంకులములు నగుట భర్తల నుజ్జించి కులటలై పోవుట, సోదరీ! నీ వెరుగుదువు. పెక్కురు ఆత్మహననము నకు పూనుకొనుటయు నీకెరుకయే. వరవిక్రయములు భరింపలేనివాడును, కన్యాశుల్కముల నీలేనివాడుని వైరాశ్య క్రోధములతో సమాజమునకు ప్రతిఫల మొసంగ అన్యమత ప్రవిష్టులై కారములు మిరియములు నూరుటయు నీకు విడిత పూర్వమే. ఇట్టి దుష్ప్రథ యణగిననాడే మన దేశమునకు సౌభాగ్యము లభించును. ఈ విషయమును గురించియే మహాత్ముడు “హరిజన” పత్రికలో నిట్లు ప్రకటించియుండెను.

“కొన్ని మాసములకు పూర్వము “స్టేట్స్ మెన్” అను పత్రిక కట్నములగురించి సమస్యనొకటి లేవదీసెను. ఈ వర విక్రయ కన్యాశుల్క దురాచారములు సమస్త భారత వర్షము నందలి అనేక జాతులలో ప్రచార బాహుళ్యము నంది యున్నవి. పయి పత్రికాసంపాదకుడు ఈ విషయమున తన యభిప్రాయమును వెలువరించెను. “యంగ్ ఇండియా”లో నేనును అనార్యమగు దీనివిషయమై తరచు వ్రాయుచుండెడి వాడను. ఆ రోజులలో కట్నములు - కానుకల విషయమై నే వినియుండిన నిర్దయాతి నిర్దయములు, అతి గర్హ్యములునగు వార్తలను ఈ పత్రికాసంపాదకీయ వ్యాసములు నూత్న పరచినవి. సింధుదేశమున ప్రచార బాహుళ్యము పొంది యున్న ఈ దురాచారముల లక్ష్యమునందుంచుకొని ఎన్ని యో వ్యాసములను “యంగ్ ఇండియా”లో ప్రకటించియుంటిని. యుక్తవయసువచ్చి ధనాభావమున వివాహములు కాక యింట మసలుచున్న కన్నకూతులగాంచి కన్నీరు గార్చుకొనుచు, ప్రపంచమున బయలుదేరిన అపవాదములకు, అపనిందలకు మానావమానములకు గురియయి పొగులుచున్న తల్లిదండ్రుల రక్తమాంసములను పీల్చి పిప్పిచేసి, ధనరాసులను దోచుకొను నాగరకులు సుశిక్షితులమని విఱ్ఱిపిగువారు సింధుదేశమున నెందరో గలరు. కాని ఈ పద్ధతికి విరుద్ధముగా “స్టేట్స్ మెన్” పత్రిక తీవ్రాందోళన మొనరించెను. వరశుల్కము చాల నీచాతినీచ మగుటయేగాక అనర్థదాయకమనుటలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్రమును లేదు. నాకు తెలిసినంతలో జనసామాన్యము దోషభూయిష్టమగు నీదురాచారమునకు

బలికాలేదని భావించును. విశాల భారత జనసముద్రమున బిందువదాచరించు మధ్య త్రేణికిం జెందిన పరిమిత జనము మాత్రమే యీదుష్టపిశాచ కరాళ దంష్ట్రులకు గురియయినట్లు దెలియుచున్నది. కురీతులగురించి విచారించునపుడు హెచ్చుగా మధ్యతరగతివారే మన దృష్టికిం దగులుదురు. గ్రామీణులగువారి కష్ట - సష్టముల గురించి, ఆచార - వ్యవహారములను గురించి, మనము స్వల్పాతి స్వల్పముగనే తెలిసికొని యుందుము. ఈ కట్నముల పెనుభూతియు జనసామాన్యము నావేశింపకున్నను మధ్యతరగతివారి నావేశించి, దైనందిన సాంఘిక జీవన సారశ్యమునకు భంజక మగుచున్నందున దీనిని సమూలముగ నున్మూలము గావింపకుండుట శోచనీయము మాత్రమే గాక ఉచితమును గాదు. దీని నెట్టైనను కూకటివేడుతో పెరికివేయట లెస్స. ఈ కట్నముల పద్ధతికిని వర్ణవ్యవస్థకును మిక్కిలి దగ్గర పొత్తు కలదు. దీనికి ఏనరెన్ని న్యతిరేకాందోళనములు సాగించినను, ఈ సంకుచిత వర్ణవ్యవస్థను తొలగించి విశాల మానవసమాజము నేర్పరచి అందు యువతీ యువకులకు స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యము లొసగి, వైదిక స్వయంవర విధానమును కార్యరూపమున నమలు జరుపని యంతవరకు నీ దుష్టపద్ధతి భారతదేశమును వీడిచనుట అసంభవము. యువతీ యువకుల తలిదండ్రులు ఈవర విక్రయ రూపధాకినీ వివృత భయదఘ్ని దంష్ట్రుల నుండి బయలువడవలయున్న నీసంకుచిత వర్ణవ్యవస్థావలయమును నవశ్యము భేదింపక తప్పదు. వీనితోపాటు ఆజన్మనిబిడబంధ మగు వైవాహిక తంతు రహస్యమును లేశమాత్రముగానేని

నెరుగజాలని, ప్రాపంచిక కష్ట సుఖ పరిణామములు ననుభవ మునకు నించుకేనియు తగులని పసికూనల బాల్యవివాహ ములు కూడ నిశ్చేషముగ సమసిపోవలయును. రజస్వలగు కన్యలకు ధనాభావాది కారణములవలన అనురూపవరులు దొరకని యపుడు, కఠిన బ్రహ్మచర్యవ్రతమునైన నవలం బించి, వరులు దొరుకునంతవరకు వేచియుండగల తుమాద్వైర్య ములు వారి కుండి తీరవలయును. అంతరాష్ట్రీయ యువతీ యువకుల మనఃక్షేత్రములందు విప్లవ బీజముల రేకెత్తింప వలయును. ఇవి యన్నియు సమగ్రముగ సిద్ధించిననాడు కట్నముల పెనుభూతము స్వరూపనాశము జెందును. నేటి మన శిత్కావిధానమే వక్రమార్గము ననుగమించి, సమాజ దేశ సుఖశాంతిల కిసుమంత యైనను తోడ్పడుటలేదు.”

ఎటులయినను నీ కురీతిని సాధ్యమగునంత శీఘ్రముగ రూపుమాపి దేశ సమాజ సౌభాగ్యములకు తోడ్పడుట మంచిది.

అ ప వ్య య ము

వివాహ సమయమున పెనుకముందు లాలోచింపక అపవ్యయ మొనరించుట మనలో నతి గాఢముగ నాటు కొని యున్న దురాచారములలో నొకటి. తాను పరులకు ఋణపడియున్నను, ఇల్లు-వాకిలి, పొలము-బొట మొదలగు జీవనాధారములగువాని నమ్మకొనవలసి వచ్చినను భావి పరిస్థితుల నొకమాట సింహావలోకనము గావింపక పెనుదివియని చిత్తముతో విక్రయించుకొని వృథా వ్యయ

మొనరించి భంగపడువారు మనలో కొటానుకొట్టు గలరు. శుభ కార్యములయం దట్లు ఖర్చు పెట్టకుండుట సమాజమున తమకు అగౌరవము, అప్రతిష్ఠయని పాపము ! వారి తలంపు. కొఱమాలిన నిట్టి తలంపులే భారతీయార్యసంఘము నీవిధముగ ఆర్థిక పరిస్థితుల నంతరాయములు కల్పించి, అట్టుడికింప జేసినవి. కన్యా - వరపక్షీయు లిరువురను ఈ అపవ్యయ పిశాచము ఆవేశించియే యున్నది. అందును కన్యాపక్షిము వారికి ఆ యావేశము ఎక్కుడు. వివాహపు ముఖ్య సంకల్ప మునకు సన్నిహితములుగాని అనవసర ఆడంబరముల నడ్డు కట్టి, కేవల మాయొక్క వివాహ సంస్కారమునే అమలున పెట్టి, అందు పరిమితమగు స్త్రీ పురుషులు పాల్గొని, దాని నిర్విఘ్నముగ పూరించుట సముచితము, వివేకము నగును. ఇందువలన రోజులకొలది పెండ్లివారు చుట్టపక్కనులను మధురాన్న పానములతో పరితృప్తి పెట్టవలసివచ్చు శ్రమయు, అపవ్యయమును తప్పటయే గాక వారి ఆరోగ్య ములు పరిక్షీణములు కాకయుండును.

తరలి పెండ్లి, అంపకములు, త్రిరాత్ర నిద్రలు; కంకణములు విప్పట మొదలగు పౌరాణిక వికృతపు పేరులతో మన వైవాహిక క్రియా కాండమును ధన కాలముల దుర్వ్యయముతో ననవసరముగ పెంచుచుందురు. అదియెంతయు సహార్య పద్ధతి, అసహనీయమును. మూడవ జామున వరునకు సంబంధించిన స్త్రీ పురుషులు కొలదిగ వధూ గృహమున కేగుటయు, గిగంటలు మొదలు ౯ గంటలులోపున వివాహక్రియా కాండమును సంపూర్ణము

గావించుకొని ఆరాత్రి నటనే ఆతిథ్యము స్వీకరించి ఉషః
కాలముననే అటనుండి తరలి తమ యిండ్లకు జేరుట వివాహ
సంకల్పమునకు సముచితమును, సార్థకమునైన పద్ధతి. అంత
కన్నను ఇరుపక్షములవారు ఏదేని యొక ఆర్యపూజా మంది
రమునకు వెళ్ళి, అచ్చట తమ వైవాహిక క్రియాకలాపమును
పూర్తిగావించుకొని అనంతరము ఎవరి గృహమునకు వారు
వెళ్ళుట సర్వాంగతః సరసమగుపద్ధతి; ఆదర్శకమును. వివాహ
మన్నివిధముల ఆడంబర రహితముగ నుండవలయును. అట్లని
అవసరముల పరిత్యజింప వలనుకాదు. ప్రశాంతముగ నుండ
వలయును. అట్లని సాందర్యమును తిరస్కరింపరాదు. ఉచి
తములు, సాత్విక ఆకర్షణీయములు నగు అన్ని సంవిధానము
లుండవలయును; కాని ఉద్రేకములు - పటాటోపములు
నగునవి ఉండరాదని దీని తలంపు. “పెండ్లి కొంచెముసేపు
తలవంచుకొని తిరిగిన - జీవితమంతా తలయెత్తుక తిరుగ
వచ్చునను” సామెతలోగల గూఢార్థమర్థము నరయుదురు
గాక! నేటి వివాహముల దుర్వ్యయపరచు ఆ సొమ్మును
నిలువజేసి ఆదంపతుల సంతానము విద్యా - బుద్ధులకుగాని,
శ్రేయో-భివృద్ధులకుగాని ఖర్చుపెట్టుట వివేకము, విహితము
నగు పని. నేటి యీ వివాహములు ధనరాసుల కరగించి,
సంఘమును దారిద్ర్యమయము గావించుచున్నవి. నాటి
వైదికవివాహములకును - నేటి పౌరాణిక వివాహములకును
హస్తీమశ కాంతరము కలదు. వైదిక వివాహములు ఉద్దేశ
పరిపోషకములు. పౌరాణికములు ఆడంబర దూషితములు.

అవి సాత్విక దివ్యతేజస్సుకు పరిస్ఫరకములు. ఇవి తామసికోన్మత్తక్రయాపరిభూతములు.

ఈ వైదిక వివాహ పథము నాదర్శకముగా గొన్న మన సంఘము దీప్తివికాసముల గాంచుననుట అతిశయోక్తి కానేరదు,

వివాహ సమయము

ఉత్తరాయణమునందలి శుక్లపక్షము వివాహమునకు సతియోగ్యమగు సమయము. ఆశ్వలాయన, పారస్కర, గోభిలీయ, శౌనకాది గృహ్య సూత్రములు ఈ కాలమునే సమర్థించుచున్నవి; కాని అవసరముల బట్టి వివాహ మెల్ల వేళల చేయవచ్చును. “సార్వకాల మేకే వివాహ” స్మృతు ఆశ్వలాయన గృహ్యసూత్రము అభ్యనుజ్ఞ యిచ్చుచున్నది. వివాహమున పూర్వవిధి - ఉత్తరవిధి యని రెండు యోగములు కలవు. పూర్వవిధియందు సూర్యావలోకనము, ఉత్తరవిధియందు ధ్రువాదండతీ తారావలోకనమును విహితములు. పూర్వవిధి సాయంసంధ్యావసానమునకు ముగించి, పిమ్మట సంధ్యాదివిధుల నిర్వర్తించుకొని, కొంతకాలము విశ్రమించి, ఉత్తరవిధిని రాత్రి 9 గంటలలోపున పూర్తి గావింపవలయును. నేడు అమలులోనున్న అర్ధరాత్ర లగ్నములు, రాత్రావసాన లగ్నములు మొదలగునవి పురాణములబట్టి కలిగినవి; కాని అందలి నక్షత్రములకుగాని, మేషమిధునాది రాసులకుగాని యెట్టి ప్రయోజనము, అర్థమును లేదని గ్రహింపవలయును. ఇట్టి అర్థములేని లగ్నములతో తలదండ్రులు

కష్టపడుటయేగాక తమసంతానమునుకూడ తీరని నష్టములకు లోనొనరించి పవిత్ర గార్హస్థ్యమును నరకమయ మొనరించుచున్నారు. చెల్లీ! ఇట్టి అవైదికాచారముల పొంతకు పోక మన పురా ఆర్యమహర్షుల అడుగుజాడల నడచుచు, కనీసము మీ స్త్రీ సమాజమునేని ఉద్ధరించుకొన ప్రయత్నించుము.

వివాహ ప్రతిజ్ఞలు

ఉత్తమ గార్హస్థ్యము భార్యాభర్తల పారస్పరిక ప్రసన్నతపై ఆధారపడి యుండును. కావుననే వారిరువురును వివాహమునకు పూర్వమందును, పరమందును అన్యోన్య హృదయావర్జనమునకు, సంకల్ప వికల్ప పరిష్కార నివేదనమునకు యత్నించి, తమ అవ్యాజ కోమల ప్రణయ నల్లరి ప్రాకునకు నెత్తుల కూర్చుకొనవలయును. అప్పుడే వారి గార్హస్థ్య వల్లరి ఆనంద ప్రపూర్ణమై, సుఖాల వాలమై దివ్యప్రసవముల నుత్పాదించును. తాదృశచారి తార్థ్యపరిపుష్టికి దంపతు లిరువురు కొన్ని ప్రతిజ్ఞల చేయవలసి యుండును. అంధు :—

మొదటి ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓమ్ సమంజంతు విశ్వే దేవాః సమాపో హృదయాని శా
సం మాతరిక్వా సంధాతా సమదేష్ట్రీ దధాతు శా.”

“సభాస్థానాలంకారులగు నో విద్వాంసులారా! మాయీరువురి హృదయములు జలములవలె నైక్యము జెందినవి. మేము ప్రాణవాయువులవలె సామ్యమును వహింతుము. జగ

నును ధరించియున్న పరమాత్మవలె మేమిరువురము ఒకరినొక
రము ధరించుకొని ఆధారాధేయ భావమున మెలగుదుము.
ఉపదేశకుడు శ్రోతల ప్రేమించుమాడ్కి మేమిరువురము
దృఢ ప్రేమానుబంధమును వహింతుముగాక! ఈ మా నిశ్చయ
మును తాము గురుతింతురుగాక!”

వధూవరులు తమ హృదయములను పరస్పర గాఢ
ప్రేమానుబంధ వ్యవహారమున నిబంధించుకొని సుస్థిరత
గూర్చుకొనవలయునని ఈ వైదిక మంత్రమువలన తేటతెల్ల
మగుచున్నది. ఈ విషయమును పాశ్చాత్యులు సైతము
సమ్మతించిరి. డాక్టరు మైగ్ నన్, హిరస్ఫీల్డు వెల్లడించిన
వైఖరి గాంచుడు!

సుఖమయానంద ప్రపూర్ణములగు వినాహములు
పరిష్కారమగునది స్వర్గసీమలయందుకాదు; మరి పాకగృహ
ములందే వాని పరిణామములు ప్రస్ఫుటములు కావలయును.
యువతీ యువకలు వివాహమునకు యోగ్యులయి రను
విషయమును మాత్రమేగాక వారు పరస్పరము ఆనందపెట్టు
కొనగల పరిపక్వస్థితిని ప్రాప్తించిరా - లేదా యను విషయ
మును గూడ లెస్సగ గురుతింపవలయును.

రెండవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓమ్ మమేయమస్తు పోష్యా మహ్యం త్వాదాత్ బృహస్పతిః
మయా పత్యా ప్రజావతీశం జీవ శరదశ్శతమ్”

“ఆ పరమాత్మ నిన్ను నాకు ప్రసాదించినాడు. నిన్ను
నేను పోషింతును. వధూ! పతివగు నాతోకూడి సంతాప

సౌఖ్యములు బడసి నూరు వత్సరములు మనుము.” ఇట్ల పతియొక్క పత్నీభరణ పోషణ ప్రతిజ్ఞ నుడువబడినది.

మూడవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓమ్ ఆమోఽహమస్మి సా త్వగ్ంసా త్వమస్యమోఽహమ్, సామాహమస్మి ఋక్త్వం, ద్యౌరహం, పృథివీత్వం, తావేవ వివహావహై, సహరేతో దధావహై, ప్రజాం ప్రజనయావహై, పుత్రాన్ విన్దావహై బహూన్, తేసంతు జరదప్తయః సంప్రియా రోచిష్ఠా సుమనస్యమానా, పశ్యేమ శరదశ్శతమ్, జీవేమ శరదశ్శతం, శృణ్వయామ శరదశ్శతమ్.”

పాఠ. శాం. ౧ కం. ౬. ౩.

“వధూ! జ్ఞానపూర్వకముగ నిన్ను నేను పాణిగ్రహణ మొనరించుచున్న యట్లు నీవును నన్ను పరిగ్రహింపుము. నేను సామవేద సదృశుడను. నీవు ఋగ్వేద తుల్యువు. సూర్యునివలె వర్షించువాడను నేను. పృథివివలె గ్రహించు దానవు నీవు. మన మిరువురము ప్రణయ ప్రసన్న హృదయ ములతో పరిణయమగుదము. ఏకీభావముజెంది, వీర్యధారణ మొనరించి ఉత్తమోత్తమము, బలిష్ఠమునగు సంతానమును బడయుదము. ఆ సంతానము వృద్ధాప్యము ప్రాప్తించువరకు సజీవముగ నుండుగాక! మన మన్యోన్యము కలసి మెలసి నిర్మలము, ఆనందమయము, రుచిరమునగు హృదయ ములతో సద్విషయముల వివేచించుచు, సత్కర్మల నాచరించుచు శతవత్సరములు అన్యోన్య శ్రవణ-విలోకన-జీవనములు కలిగి, ఏకత్రావస్థాన సౌఖ్యసౌభాగ్యముల నోలలాడుదుము గాక! అని వధువుతో వరుడు ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాడు.

నాల్గవ ప్రతిజ్ఞ:—

“ఓం ఆర్యమణం దేవం కన్యా అగ్నిమయక్షత
ససో ఆర్యమా దేవః ప్రేతో ముచ్చతు మా పతేః స్వాహా
ఇదమర్యష్టే అగ్నయే ఇదం న మమ” పార. కాం. ౧ కం ౬

“తేజస్వియు, ధర్మస్వరూపుడు నగు పరమాత్మ నన్ను
పితృకులమునుండి విముక్తనుగావించి పతికులానుసక్తను
గావించుగాక!” అని కన్యక దైవమును ధ్యానించును.
కన్యక లాజ హోమ మొనరించుచు పతికులమునుండి వేరు
గాకుండుటకు చేయు నీ ప్రతిజ్ఞ వైదిక వివాహమున గల
అవిచ్ఛిన్న దృఢబంధమునకు ప్రబల ప్రమాణము.

ఈ విధముగనే పతియు తాను పరిగ్రహించిన సతి
స్వకులమును వీడి వేరుగాకుండుటకు చేయు ప్రతిజ్ఞయొకటి
ఋగ్వేదమున గలదు.

“ఓం ప్రత్యా మంచామి నరణస్య పాశా
ద్యేన త్వా బధ్నాత్సవితా సుకేవాః
ఋతస్య యోనా సుకృతస్యలోకే
రిష్టే న్వా సహ ప్రత్యా దధామి”

“ఓం ప్రేతో మంచామి నామతః
సుబద్ధా మమతస్కరమ్
యథేయ మింద్రమిధ్వః సుపుత్రా సుభగా సతీ”

ఋ. మ. ౧౦. నూ. ౨౫. మం. ౨౪-౨౫

ఐశ్వర్యశాలీ! పరిణీత పురుష ప్రవర! ఈ వధువు
సౌభాగ్యవతియు, సంతానవతియు నగునట్లు ప్రయత్నించుచు

నీమెకు ధైర్యము నిట్లు నుద్బోధింపుమని వరుడు ఆజ్ఞాపితుడై యుండినందున “వధూ! నిన్ను పితృకులమునుండి విడివడజేయుచు, పతికులమున లగింపజేసికొనుచున్నాను. ఈ పతికులముతోడి నీ సంబంధము శాశ్వత సంబంధమై, అవిచ్ఛిన్నమై తనరుగాక” యని ఏకాంతమున స్వ వధువునకు ధైర్యము గలుపుచు ప్రతిజ్ఞ గావించుచున్నాడు.

ఐదవ ప్రతిజ్ఞ :—

సాప్తపదిక క్రియాద్వారమున వధూవరులు ఇందు గావించు శపథముల (విధుల) నేడిటిని విపులముగ వివరితును.

“ఓం ఇష ఏకపదీ భవ । సా మా మనువ్రతా భవ ।

విష్ణుస్త్వానయతుపుత్రాన్ । విందావహై బహూన్స్తే సంతుజరదప్తయః” ౧

“అయి కన్యే! సంతానముకొఱకు నీవొక యడుగు నిడుము. నీవు నా కనుకూలవ్రతపు కమ్ము. ఈ ఆనుకూల్య వ్రతానుష్ఠాన శక్తిని సర్వవ్యాపియగు భగవంతుడు నీకు ప్రసాదించి సహాయపడునుగాక! సర్వైశ్వర్య నిదానము, బలిష్ఠము - శతాయుష్య సంపన్నము నగు సంతానమును మన మిరువురము ప్రాపించుదముగాక!”

“ఓం ఊర్జే ద్విపదీ భవ” ౨

“జవన త్వస్వ సంపాదనమునకు రెండవ యడుగు నిడుము.”

“ఓం రాయస్పృషాయ త్రిపదీ భవ” ౩

“ధనైశ్వర్యముల సంరక్షణమునకు మూడవ యడుగు నిడుము.”

“ఓం మయో భవాయ చతుష్పదీ భవ”

౪

“సుఖప్రాప్తికయి నాల్గవ యడుగు నిడుము.”

“ఓం ప్రజాభ్యః పంచపదీభవ”

౫

“సంతాన ప్రాప్తి - పాలన పోషణములకు అయిదవ యడుగు నిడుము.”

“ఓం ఋతుభ్యః షట్పదీ భవ”

౬

“షట్ ఋతువుల యానుకూల్య సిద్ధికి యారవ యడుగు నిడుము.”

“ఓం సఖా సప్తపదీ భవ”

౭

“అయి! ప్రియే! స్నేహ సంపాదనమునకు నేడవ యడుగు నిడుము.” ఇట హేతుగర్భితమగు సంబోధనమును గమనింపుము.

అన్నము, బలము, ధనము, సుఖము, శాంతి, సంతానము, ఋత్వానుకూల్యము, దాంపత్యమైత్రి యను నివి గార్హస్థ్యమునకు పరిపూర్ణ పుష్టిని, సమగ్ర సౌందర్యమును గూర్చునవి యగుట దంపతు లెపుడును వీనిని స్మరణ పథమున నుంచుకొనవలయును. వీని సిద్ధి నాకాంక్షించి వధూ వరులు ప్రతిజ్ఞాపూర్వకముగ చేయు ప్రయత్నమునే పురుషార్థమందురు. గార్హస్థ్య - పురుషార్థముల రెంటికిని అక్షరభేదముతక్క అర్థభేద మేమాత్రమును లేదు. పురుషార్థము పూర్వోక్తమగు వస్తుసప్తక సంసిద్ధియందే యంశ రూపితమై యుండును. ఈ సప్తవిధములగు నర్థములు నుత్త

రోత్తరము ఉత్తమ పురుషార్థసాధకము లగును. అందువలననే అంతిమధ్యేయమగు సఖ్యప్రాప్తికి ఏడు అడుగుల నిడవలసి వచ్చుచున్నది.

ఆరవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓం మమవ్రతే తే హృదయం దధామి

మమ చిత్త మనుచిత్తంతే ఆస్తు

మమ వాచమేకమనా జుషస్వ

ప్రజాపతిష్ట్యా నియునక్తు మహ్యమ్.”

“నీ హృదయమును నావ్రతానుకూల్యమునకు ధరింతును. నీ - నా చిత్తములు అన్యోన్య మనుకూలించునుగాక. నా మాటను లక్ష్యముంచి వినుము. ప్రజాపతియగు పరమాత్మ నిన్ను నాకై నియోగించునుగాక.” ఇది వధూవరులు పరస్పరము సంబోధించుకొనుచు చేసికొను ప్రతిజ్ఞ. పత్నీ పతు లనుకూలమనస్కులై లోబడి ప్రవర్తింపనంతదనుక గార్హస్థ్యము చరితార్థము కానేరదు; అన్వర్థమును గాదు. గార్హస్థ్యమును సుఖప్రపూర్ణము గావించుకొనుటకు ఈప్రతిజ్ఞ యొనరింపబడును.

ఏడవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓం లేఖాసంధిభు పక్షిస్వావర్తేభు చ యాని తేతానితే

పూర్ణాహుత్యా సర్వాణి శమయామ్యహం స్వాహా.”

ఇదం కన్యాయై - ఇదం న మమ.

○

ఓం కేశేభు యచ్చ పాపక మీషితే దుదితే చ యత్ తాని...”॥ ౧

ఓం శిలేభు యచ్చపాపకం భాషితే హసితే చయత్ తాని॥ ౩

ఓం ఆరోగేషు దంతేషు హస్తయోః పాదయోశ్చయత్ తాని॥ ౪

ఓం ఊర్వోరుపథే జఙ్ఘయోః సంధానేషు చ యానితే తాని॥ ౫

“ఓం యాని కాని చ ఘోరాణి సర్వాంగేషు తవాభవన్.

పూర్ణాహుతిభిరాజ్యగ్య సర్వాణి తాన్యశీశమం స్వాహా.

ఇదం కన్యాయై - ఇదం న మమ॥”

౬

“వధూ ! నీకరచరణాది సకలావయవముల యందు సంభవిల్లు సకలవిధజాడ్యములు, రోగములు సుపశమించుటకు నే నీ ఘృతమును ఆహుతించుచున్నాన”ని వరుడు వధువుతో బ్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాడు.

ఎనిమిదియవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓం ధ్రువమసి ధ్రువాహం పతికలే భూయాసమ్

(అముష్మ అసౌ) గోభిల. గృ. ప్ర. ఖం. 3 నూ. ౮.

వరుడు తనకు ధ్రువాదుంధతీ నక్షత్రముల జూపించుట యందుగలభావమును గ్రహించి వధువు ఈ ప్రతిజ్ఞావచనమును పలుకుచున్నది.

“ఓ ధ్రువనక్షత్రమా ! విశాల గగనాంగణమున నీవు నహించియున్న వైశ్చల్యమునే పతికులమున నాకును ప్రసాదింపుము.”

“అదుంధతి ! సప్తబుషి మండల వైకట్య భాగధేయ మును సదా నీవు ప్రాపించియున్నట్లు నాకును పతికులము తోడి స్థిరము - సన్నిహితమునగు వైకట్యసంబంధము కలుగు నట్లు అనుగ్రహింపుము.” ఇది వివాహమునగల సుదృఢము - నవిచ్ఛిన్నమగు గాఢానుబంధమును చాటుచున్నది.

తొమ్మిదియవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓం యజేతద్ధృదయం తవ తదస్తు హృదయం మమ॥
యదిదంఁ హృదయం మమ తదస్తు హృదయం తవ॥ ౧
మంత్ర. బ్రా. ౧. ౩. ౮.

“నీ - నా హృదయములు పరస్పరము నైక్యభావమును బొందునుగాక !”

పదియవ ప్రతిజ్ఞ :—

“ఓం ఇహారంతిః స్వాహా॥ ఇదమిహారంత్రై ఇదం న మమ॥
“ఓం ఇదం రమస్య స్వాహా॥ ఇదమిహరమాయ ఇదం న మమ॥”
మంత్ర. బ్రా. ౧. ౬. ౧౪, గోభి. ౨౪. ౧౦

ఇటు ననురాగాంకురములు సాంద్రముగ మోసు
లెత్తునుగాక ! తరుగని - విరుగని బీరము, దీమసము
నన్నెప్పుడును చేరియుండును గాక ! నా అంతరంగ తేత్రము
నందే నీవు సంతతము రమింతువుగాక !

దంపతులు - కౌటుంబికులు

గార్హస్థ్యమున ప్రవేశించిన వధూవరులకు, ఆ కుటుంబమునకు జెందిన వారికిని పరస్పర ముండవలసిన సంబంధ బాంధవ్యములను వేదము చక్కగ నుపవర్ణించినది.

నవవధూ ! పతిగృహమున క్రొత్తగా అడుగుపెట్టిన
వైదికయుగమునాటి ఆర్యనధువునకు జరుగు మర్యాద -
మన్ననలు - దీవెనలు - వేడుకలు ఒకమా రారయుము.

“ఓం సామ్రాజ్యే శ్వశురే భవ సామ్రాజ్యే శ్వశ్రావం భవ
ననాందరి సామ్రాజ్యే భవ సామ్రాజ్యే అధిదేవ్యః.”

ఋ. ౧౦. ౮౫. ౪౬.

“ఓ వధూ! అత్తమామలకు, అడుబిడ్డలకు, బావమర
దులకు నెల్లరకు సామ్రాజ్యవికమ్ము.”

గార్హస్థ్య మొక చిన్నరాజ్యము వంటిది. నీ వీ రాజ్య
మున నడుగువెట్టితివి. ఇందుగల యజమాన ప్రభృతి భృత్య
వర్గమంతయు నీ యధీనమున నుండును.

“ఓం యథా సింధుర్నదీనాం సామ్రాజ్యంసుఖవేపుషా
ఏవాత్వాం సమ్రాజ్యేధిపత్యురస్తంపరేత్యః.”

అథ ౧౪. ౧. ౪౩.

నదీసామ్రాజ్యమునకు సముద్రు డధిపతి యయినట్లు
ఈ పతికుల సామ్రాజ్యమునకు నీవు సమ్రాజ్యవి కమ్ము!

ఈ ప్రమాణములబట్టి గార్హస్థ్యశ్రమమున వధువు
నకుగల పదమును, ప్రాధాన్యమును ప్రకటితము లగుచున్నవి

వధువు గార్హస్థ్య సామ్రాజ్యమున మహారాణి పదము
నధిష్ఠించిన పిమ్మట గలుగు జ్యేష్ఠ పురుష సంతానమునకు
వివాహమై సంతానము ప్రాప్తించుదనుక దంపతులు గార్హ
స్థ్యము నెరిపి, పిమ్మట వానప్రస్థస్వీకారమునకు వనభూ
ములు చేరవలయును. కాని నేడట్లు జరుగక మర్యాదో
ల్లంఘన మగుచున్నది. పుత్రకళత్రాది వ్యామోహపాశముల
జక్కి నేటివారు కర్తవ్యకర్మ విదూరులగుచున్నారు. ఈయని
యత వ్యామోహ బంధమువలన అనవసరముగ నిర్జీవమగు

జనసంఖ్యయు పెరిగి సమాజమున నశాంతి-నసహనములు చెల రేగుచున్నవి. ఆర్థిక దురవస్థలు అధికమగుచున్నవి. సమాజ మున అనర్థపరంపరలకు అవధియే లేకపోవుచున్నది. ఇన్ని చెఱుపులకు మూలమగు నేటిగృహస్థులు కేవలము సమాజ విద్రోహులు. “వార్ధకేముని వృత్తీనాం” అను వైదిక భారతీయాదర్శానుసారము ప్రాచీనకాలమున గృహస్థు లందరు ఏబది యేడులు పై బడకముందే సంసారము నుజ్జగించి, అడవుల బట్టుచుండెడివారు. నేహో కాటికి కాళ్ళు చాచిన వారు కూడ కన్యకల పాణి గ్రహింప కేలు చాచుచున్నార. అహో! పావన భారతీయ ఋషిసాంప్రదాయమున కెట్టి దురవస్థ !!!

వధువు - చరమలక్ష్యము

“ఓం ఆహూరచక్షు రపతి ఘ్నైధి శివా

పతిభ్యః సుమనాః సువర్చాః

వీరసూర్దేవకామాస్యోనా శం -

నో భవద్విపదే శం చతుష్పదే” ఋ. మ. ౧౦-౨౫-౪౪

వధూ! నీవు పతితో విరోధిగపక, ప్రణయాద్వీభూత సౌమ్యదృష్టి కలదానవుకమ్ము. పశుపత్యాదుల కష్ట సుఖము లను కరుణ హృదయమున బరికింపుము. మధు హృదయులు, విమలజీవనులు, తేజస్యులునగు సుపుత్రుల ప్రసవించి వీర ప్రసవాభిధేయమును బడయుము. చిరకాలము సౌభాగ్య సౌమాంగల్యముల సుఖింపుము. పరిజనమును ఆదరింపుము. బంధువులను ఉచితముర్యాదల సత్కరింపుము. అతిధి అభ్యా గతుల గౌరవింపుము. సదాచారము, సత్కర్మప్రవణత కలిగి

పతికులమున విశేషసేవ యొనరించి దానిని సుఖాలవాలము గావించుము. పతికులమే నీకు ఏడుగడ. అదియే నీకు స్థిరము. దానినుండి ఎడబడలేవు; మున్నగు అర్థవత్తరములగు ప్రవచనములతో సతీకర్తవ్యముల వైదిక వాఙ్మయము వివిధ రీతుల ప్రవచించుచున్నది. విజ్ఞులు పవిత్రభక్తి మయ భావమున సోమరసమును గాంచునట్లు సతిని బతియు నట్టి భక్త్యనురాగ భరిత దృష్టిని గాంచవలయునని వేదవచనము.

ఇట్టి పవిత్రసంకల్పములను, సదాచారములను ఆదర్శమున బెట్టుకొని ఆచరణమున బెట్టగలిగినందుననే ప్రాచీన గార్వాస్థ్యములు ఆనందమయములు, సుసౌఖ్యవాసితములు నయినవి. నేడును ఆసరణులనే ఒరవడి పెట్టుకొని ప్రవర్తించుచో తిరిగి భారతీయ గార్వాస్థ్యజీవనము సురభిశ్చ దివ్యప్రసూనముల ప్రసవింపగలదని సుదృఢమగు నాశ కలదు. గార్వాస్థ్యమన నేమియో దెలియక, అందుగల బాధ్యతల గురుతింపక, కామపాశ నిబద్ధులై యావనమదవాసనలకు లోగి యీ యాశ్రమమున నడుగు పెట్టువాడు కేవలము భయంకర ఘోర దుర్దశల పాలగుటయేగాక నరకయాతనల కూడ ననుభవింతుడు. కాని కళ్యాణి! భయమున కంపింపవలదు. వైవాహిక సుహృత్వమును ఆమూలాగ్రముగ నాకలించినవారికి అది ఖోమల సౌభాగ్యములయ ప్రసవ పర్యంకము. దివ్యైక భోగ్య సుధాభాండము. అనర్హమణి మరీచికా మండిత శీతల స్వర్ణ మందిరము. బెదురుపడక హృదయమును గుదురు పఱచుకొని అందు అంచితాంచితముగ అడుగుల నిడుము. దివ్యసుఖముల కలకాలము ప్రియునిగూడి బడయుము.

ఆ ర్య గృ హిణీ

ద్వితీయ దశము

అ మ్మా యీ !

ప్రథమ దశమున గార్హస్థ్యజీవనమును, సతీపతులయు-
ఇతర కౌటుంబికులయు పరస్పర సంబంధమును గురించి దిక్ప్ర-
దర్శకముగ ప్రస్తావించియుంటిమి. ఇక నిట స్త్రీపురుషుల
పారస్పరిక వ్యవహారముల గురించి ప్రస్తావింపదలచుచుంటిమి.
ఓషికతో-ఓరిమితో దీనింగూడ వినవలయుము. ఈ ఘట్టమును
ఒకటి-రెండు అభ్యాసములతో విభాగింతుము.

మొదటి అభ్యాసము :—

“నా వ్రతములో నీ హృదయమును ధరించుకొం-
దును. నా నీమనస్సులు పరస్పర మనుకూలించునుగాక !
ప్రజాపతియగు పరమాత్మ నిన్ను నాకయి నియుక్తము జేసి
నాడు. నా యీ మాటలను ధ్యానముంచి వినుము” అని సతీ
పతు లీభావమహత్వ గర్భితమగు వచనముద్వారమున
ఒకరినొకరు బంధించుకొనుచున్నారు.

ప్ర త మ హి మ

ఇట ప్రయుక్తమయిన “వ్రత” శబ్దము నిస్సీమమహిమో-
పేతము; అతి గంభీరభావ ప్రపూర్ణము; కాని ప్రపంచ వ్యవ-
హారమున దీని యర్థము అన్నము ముట్టక కడుపు కట్టికొను

టగా పర్యవసన్నమయినది. ఏ సుదినములందో - ఏ సుముహూర్తములందో భగవదుపాసనాచ్ఛలమున అన్న పానీయములు ముట్టక వ్రతములు సలిపి భగవత్పూజ గావించు కొంటి మని సంతసించుడు. వారి మానసిక భావము లెట్లున్నను, క్రియా కలాపము లెట్లున్నను ఈ నిరాహార వ్రతములు పట్టినంత మాత్రముననే తాము కృతార్థుల మయితమని పాపము! వారి తలంపు. వారికి ఆకాంక్షిత ఫలములు ప్రాప్తించినను - ప్రాప్తింపక పోయినను, ఆకలిదప్పులతో నవసి నవసి యుంటవలన అవయవపటుత్వము తప్పి అనారోగ్యము మాత్రము తప్పక ప్రాప్తించును. ఇట్టి నిరాహార వ్రతములు చేయుటవలన వారికి కలుగు ఫలములు పూర్ణానుస్వారములు. ఫలశూన్యములగు నిట్టి ఉద్యమములు వనితా సమాజములందు జలపతిత తైలబిందువువలె సహసా వ్యాపించును. కావుననే నేడు మన వనితా సమాజములందు మూఢవిశ్వాసముల వలన నీ వ్రతములు నానాటికి పెచ్చుపెరిగి పోవుచున్నవి. వారు తమ విశ్రాంతి కాలమునంతయు నిట్టి కొఱమాలినవానియందె వినియోగించుటవలన జ్ఞానార్జనము కూడ బొత్తుగ కలువయినది. కావున వ్రతమున గల యాధార్థ్యమును వీరు గమనింపలేక, ఆచరణమున పెట్టలేక పోవుచున్నారు. ఏదేని ఒక పవిత్ర సంకల్పమును క్రియాయాపమున నిశ్చలముగ నమలుజరుదగల దీక్షాబలమునే వ్రతమని వ్యవహరించుదురు. ఇది సామయికము, సమ్మిళితము నని రెండు తెఱగులు. సామయికము వ్యక్తిధర్మములకు సంబంధించియుండును. సమ్మిళితము సామాజిక ధర్మములకు సంబంధించి యుండును.

బ్రహ్మచర్యవ్రత పరిపాలనము కేవలము బ్రహ్మచారులకే విహితము. సంతానప్రాప్త్యనుష్ఠానము కేవలము గృహస్థులకే కరణీయము. శాపున నివి సామయిక వ్రతము లనబడును. “ఓ ప్రభూ! నీవు వ్రతములకు అధినాథుడవు; నేను సత్యవ్రతమును పాలింపవలయునని సంకల్పించుకొనుచున్నాను. ఇందు కృతార్థుడ నగుటకు చాలిన శక్తిని ధైర్యమును నాకు ప్రసాదింపుము” ఈ ప్రార్థన సమ్మిళిత వ్రతమునకు జేరినది. ఇందు ముఖ్యోద్దేశము అసత్యము నుజ్జగించి సత్యమును స్వీకరించుటయే. జగత్తున ప్రతివాని హృదయ కుహరమునందును సత్యవాక్కియూపరత ప్రబలమగుటయే సమ్మిళితవ్రతపు ముఖ్యార్థము. సత్యమహిమ అనంతము, అగమ్యము. వేదములుకూడ “సత్యేనోత్తభితా భూమిః” అని ముక్తకంఠముగ ప్రవచించుచున్నవి. “సత్యస్వరూపములగు వ్యవహారాచరణములమీదనే పృథివి ఆధారపడి యున్నది.” అని పయి వేదముక్కున కర్థము. ఉపనిషత్తులుకూడ “యో వై స ధర్మః, సత్యం వైతత్, తస్మాత్సత్యం వదంతమాహుః ధర్మం వదతీతి ధర్మం వా వదంతం సత్యం నదతీత్యేత తద్వైత దుభయం భవతీతి”

బృహదారణ్యక ౧-౪-౧౪

“సత్యమే ధర్మము. ధర్మమే సత్యము.” వాని మతమున వీని రెంటికి భేదము శూన్యము.

ఈ వ్రత స్వీకారమునకు నూనుముందు ఇందుగల శస్త్ర సప్తములను లెస్సగా విచారించుకొని, మనవము చేసికొని, స్థిర

బుద్ధితో, చిత్తైకాగ్ర్యముతో ఆ వ్రతదీక్షా నిర్వహణమునకు కడగవలయును.

వ్రతపాలనోపాయములు

పరిశుద్ధ హృదయముతో పరిపాలింపవలయునని సంకల్పించుకొన్న సత్యవ్రతమును సర్వవిధ ప్రయత్నముల సాధించి పాలింపుము. వ్రత సంరక్షణమున ప్రాణపరిత్యాగమున కేనియు వెనుదీయరాదు. వ్రతాచరణమున కృతార్థతం జేచిన మహాత్ముల పాదపద్మములను ప్రపంచము స్వహృద యారవింద వినతభావ మధుధారాతొళితములు గావించి, సర్వస్వమును సమర్పించును. అట్టి మహాపురుషులనే, తదలంకృతమగు జాతినే, దేశమునే అఖిలప్రపంచము స్వాంతరంగ పీఠములందు ప్రతిష్ఠించుకొని యెల్లవేళల భక్తిభరిత చిత్తములతో సీరాజనించును. సత్యమత వైదికధర్మ ప్రచారమునకై వ్రతదీక్షను బూని దయానందమహర్షి పలుకష్ట సప్తములపాలయి, సాఖ్యసంపదలను తృణవత్ వినర్జించి, ఇల్లు, వాకిలి విడనాడి, బంధుమిత్రాదులకు దూరమై, అడవుల నడయాడుచు, తుత్తిపాసలకు నోర్చి, కావిరిక్రమ్మిన అనర్థ పరంపరలకు వెరువక, వెనుదివియని చిత్తముతో తన పరమార్థమును సాధించుకొన్న మహనీయుడు. కడకు స్వవ్రత పరిరక్షణమునకే పగతురు పెట్టిన విషమునుగూడ భుజించి అసువుల గోలుపోయిన ఆదర్శ జీవనమూర్తి. పాపండ మత ఖండనీ పతాకను ప్రతిష్ఠించి, సమస్త పాపండమతముల ప్రపంచ సీమలనుండి పారద్రోలి తన సత్యమత వైదికధర్మమును ప్రచారమొనరించి తాబూనిన వ్రతమున సఫలు

దామెను. వ్రతశాలినీ! నేడు మన గాంధీమహాత్ముడుగూడ కేవలము భారత మాతృపారతంత్ర్య నివారణ దీక్షావ్రతమును సంకల్పించి, అందుకొఱకై వివిధవిషమపరిస్థితులకు గురియయ్యి, ఆ వ్రతము నుజ్జగింపక ద్విగుణీకృత సంకల్పబలముతో విశ్వము నందలి సర్వజాతులయు మానసిక-శారీరక స్వాతంత్ర్య వికాస రూపక శ్యాణమును సాధించుచుండుట నీవు వినుచుండుట లేదా? అట్లే మహాపురుషులెల్లరు తమ సంకల్పానుసారము విశ్వ కళ్యాణ ప్రదములగు వ్రతముల నవలంబించి, తత్ఫలసిద్ధికి ఆజీవము యత్నించుచునే యుందురు. కావున నీవు కూడ ఈ గార్హస్థ్యాశ్రమమును స్వీకరించి, ప్రపంచ శ్రేయోవ్యాప్తి సాధకములగు వ్రతములబూని కృతార్థురాలవుకమ్ము!

అ న్యో న్యా ను రా గ ము

ఒండొరుల మన మనసులు గాఢానురాగ లగ్నము లగుగాత! మానవుని మనస్సు లగ్నమగుచోటనుండియే ప్రసన్నతా మధుబిందువులు జ్వాలిరి, ఆనందాభిరుచుల తనుపార్చును. పత్నీ పతుల మనస్సులు పరస్పరము సం లగ్నము లగుచో వారు ప్రసన్నహృదయు లయ్యెదరు. చిత్తానుకూల్యము వలన వారొందుదులకు మమత్వభావము హెచ్చి పరస్పర సంరక్షణ పోషణ భారము లుపచీయ మానము లగును. సతీపతులకు ఐక్యభావము కుదిరిన పిమ్మట ఉన్నతమార్గ గవేషణమునకు దొడగుదురు. ముఖ్యధ్యానము గల వస్తువుపయి మక్కువ షోచ్ఛు. మక్కువగల వస్తువును ఆదరించి ప్రేమింతురు. అంతియకాక దాని చెప్పుచేతల

వర్తింతురు. విశ్వసింతురు. కావుట ఈ భావములు పరిణతములయిన పత్నీ పతులకు కలహములు దూరమై, అనురాగ విశ్వాస మమత్వములు అధికములగును.

రెండవ అభ్యాసము :—

సతీపతు లిరువురు తమ నేత్రములను మధుమయములు గావించుకొని, ప్రణయ కటాక్ష వీక్షణములతో పరస్పరము వీక్షించుకొనవలయును. తమ హృదయముల ప్రేమ కుదురు కొనునట్లు చేసికొనవలయును. పరస్పర హృద్గల్పలయిన సతీపతులకు కాలుష్య కలహములు లేక సౌఖ్యశాంతులు సంధానమగును. ఒకరిపయి నొకరికి వక్రదృష్టియు, అవిశ్వాసమును నుండుట అనర్థమాలకము. వక్రదృష్టి కోపము మూలకారణము; కావున నెన్నడును, కోపమును దరిజేరసిన ప్రసన్న సౌకమార్య హృదయములతో దంపతులు ప్రవర్తించవలయును.

ప త్నీ వ్ర త ము

అయి! పతిమయ జీవితే! పాతివ్రత్య ధర్మము స్త్రీలకు ముఖ్యాతి ముఖ్యమయినట్లు పత్నీవ్రత ధర్మమును పురుషులకు ముఖ్యాతి ముఖ్యము, విహితము నైనది.

“అహం వదామి నే త్వం సభాయామహత్వం వద
మమేద సత్త్వం కేవలం నాన్యాసాం కీర్త యశ్చన”

అథ 2. 3౮. ౪.

“నీవు ఏకాంతమున నే కాంతతోడను మాట్లాడవలదు. కాని సభాసమాహములందు నిస్సందేహముగ

మాట్లాడుము. నీవు మదీయుడవై వర్తింపుము. ఇతర స్త్రీ నామములను కలలోనైన తలంపవలదు.” తన భర్తనామము వినా పరపురుషులపేరు తలపకుండుట స్త్రీకి పరమధర్మము అవశ్య కర్తవ్యము నయినట్లు పతికిని తన సతిని వినా పర సతులను దలపకుండుట న్యాయము, ధర్మసంగతము గదా! “మాతృవత్ పరదారేషు” మాతృదేవతవలె పరస్త్రీని పరికింపవలయునన్న ఆర్యోక్తిని ఎల్లప్పుడు ఆత్మగతము గావించుకొని మగవారు ప్రవర్తించుట పాడి. అట్లు ప్రవర్తించి భావి యువకులకు ఆదర్శభూతులు కావలయును. సతుల పాతి వ్రత్యమునకు ఉత్తమ, సౌశీల్యమునకు నిదర్శకములగు కథాంశములు మన ఉద్ధృంధములం దెన్నియో కలవు. వానిని గమనించి, అట్టి ఆదర్శములనే తమ జీవన సరణికి ఒరవడిగ పెట్టుకొని నడచుకొనుట పురుషులకు కర్తవ్యము. వారి కట్టి ప్రవర్తన కలుగునట్లు కాంతలే హితములు, మనోహరములు నగు క్రియావచనములమూలమున సంస్కరించుకొనవల యును. పురుషుడు తన హృదయమును ఎట్టి ప్రలోభనము లకు లోనుగానీయక స్థిరముగ, అనుద్రిక్తముగ నుండునట్లు చక్కజేసికొనవలెను. అర్థకామములకు సంబంధించినదైనను ప్రలోభనము తగనిదియే. పతి ఈ విషయమున నొక ఆదర్శ రేఖను మునిముందుంచుకొని జాగరూకత గలిగి ప్రవర్తించు కొనవలయును. ఎట్టి సమయములందేని ఆ రేఖోల్లంఘన మయిన తన ఆదర్శము తిరస్కృత మయినట్లుగను, పతితమయినట్లుగను భావించుకొనవలయును. ఎప్పుడైన తన హృదయము ఆకస్మికముగ పతితమగునట్లున్న, తన

ఆదర్శపు టాథారమున నిలద్రొక్కుకొనవలయును. తన భార్య పరపురుషుని కలనైనను తలపరాదని భర్త తలంచు నట్లే, భార్యయు తనభర్త పరస్త్రీలను కలలోనైనను తలప కుండును గాక ! యని ఆకాంక్షించును. ఇట్టి కోరిక మగవారి కెట్లు నైజమో, ఆడువారికి నట్లు నైజము. ధర్మసంగతమును, న్యాయానపేతమునుకాని తానీ నియమము సుతరాం పాటిం పక తన భార్య మాత్రము తప్పక పాటించి తీరవలయు నను వాడు పరమ మూర్ఖుడు; పత్నీ విద్రోహియు. భర్త ఆదర్శపతి తుడయినందున భార్యయు నట్లు కావలయునని మా అభి ప్రాయముకాదు. తనసతి ఆదర్శకముగనుండి గార్హస్థ్యమును కూర్పవలయునని గోరుచో, తాను ఆదర్శపతియై భార్యకు సుఖము చేకూర్చుచు, పత్నీ వ్రతధర్మమును మనోవాక్కాయ కర్మల పాలింపవలయునని మా ఆకాంక్షితము. అమ్మా ! ఈ పరిణతి పురుషులయందు ప్రాప్తింపవలయునన్న మీ చనవు మనవులబట్టియు, తీరుతీయములబట్టియే చేకూరును.

పతి దేవుడు పరస్త్రీగామియయినను, రెండవ వివా హము గావించుకొన్నను మన తోబుట్టువులు క్షమా-త్యాగ ములు, ప్రతిష్ఠా - మర్యాదలు పాటించి యున్నట్లు మరొక్క దేశమున మచ్చునకైనను గానము. కాన ఇట్టి సద్గుణవతులగు మన అక్కచెల్లెండ్రను హృదయ దౌర్బల్యము కలవారనియు, మానసిక దాస్యము కలవారనియు ఇతరులు మందేమేళమాడు దురు. కాని అది యెంతమాత్రమును కానేరదు. ఇది వారిలో గల పవిత్రత. ఈ పతితులగు పురుషుల నుద్ధరింపజాలు దివ్య శక్తి. ఇది మాతృత్వ స్త్రీత్వములను నాళికలనుండి ప్రవ

హించు విమల జీవన వాహిక. పతిత పురుషుల హృదయో
సరజ్జేత్రముల నీ ఆదర్శజీవన వాహిని ప్రవహించి సస్యశ్యామ
లముల నొనరించి విశ్వమునకు సాటిలేని సౌభగు గూర్పజాలు
మహత్తరాదర్శజ్యోతి. ఇది ఒకపావన భారతావని యందు
తక్కుమరెచ్చటను కంచుకాగడాలతో గాలించి చూచినను
గానము, అట్టి పుణ్యఖండమున పురాజన్మకృత సుకృత
పరిపాకవిశేషమున జనించుట నీభాగధేయము. ఈ ఆదర్శ
జీవనవాహినితో నీ భర్తృహృదయజేత్రమును భావశాద్వ
లము గావించి, చరితార్థరాలపుకమ్మ! ఇదిగో! వైదిక
యుగమునాటి వరుసకు జేయు వధూపదేశము ఆలింపుము!

“అభిత్వా మనుజాతేన దధామి మమ వాససా

యథాసో మమకేవలో నాన్యాసాం కీర్తయాశ్చన”

అథ. ౩. ౩౭. ౧.

“ససిగా వివేచించి ప్రణయతంత్ర పరికల్పిత మగు
నా హృదయదుకూలముతో నిన్ను బంధించుచున్నాను.
దాన నీవు మమైక్యముం జెందితివి. స్వప్నముననేని పరస్త్రీ
నామముల నుచ్చరింపకుము—”

ఈ ఉపదేశ మర్థములను సమగ్రముగ గ్రహించి
నీ గార్హస్థ్యమును గూడ ఆదర్శవంతముగ దిద్ది తీర్చుకొనుము.

గార్హస్థ్యము

గృహలక్ష్మీ! గృహస్థుల పారస్పరిక వ్యవహారముల
స్వరూపమును నిరూపించుచు మన పూర్వేతిహాసములు,

ధర్మ-మతగ్రంథములు ఉదాత్త శిక్షణములను ఓతప్రతిము
గావించియున్నవి.

“సహృదయం సాం మనస్యమవిద్యేషం కృణోమి వః

అన్యో అన్యమభి హర్యతీ వత్సం జాత మివాహ్న్నాన్య”

అథర్వ. 3. 30. ౧.

“గృహస్థులార ! సౌహార్ద్రత; మానసిక సమత్వము, అవిరోధవ్యవహృతులు నియతములు. ధేనువు నవజాతవత్సమును ప్రేమించునట్లు మీరు నొకరి నొకరు ప్రేమించుకొనుడు !” అవిరోధవ్యవహృతి యనుటవలన ఒకరి నొకరు ద్వేషించుకొనక సౌమనస్యము కలిగి యుండవలయునని ధ్వనిత మగుచున్నది. ద్వేషము మానవుని సమూలముగ నిర్మూలము గావించు కఠిన పరశువు. మనల నెవరును ద్వేషింపవలదనియు, మన ఘెవరినిగూడ ద్వేషింపరాదనియు సర్వవ్యాపియగు భగవంతునిగూర్చి ధ్యానింపవలయును. మానవుడు తన చరమలక్ష్యమును ప్రాపించుటకు ఈశ్వర సామీప్యసిద్ధిని బడయుటకును ద్వేషరాహిత్య ప్రవర్తన మొక ముఖ్యసాధనము. ఈశ్వరునకు స్థానము మనోమందిరము. అతడు మలిన మనోమందిరమున క్షణకాలమేనియు నిలిచి యుండడు. కావున ఈశ్వరానుగ్రహ భాగ్యమును బడయవలెనన్న మనోమందిరములను విశుద్ధములు గావించుకొనవలయును. ద్వేష-కాటిల్యములను దూరముచేసి, హృదయ మందిరములకు శుద్ధాను రాగాను లేపనము గావింపవలెను. ప్రేమ వైమల్యమున గృహస్థులకు శాంతి-సౌఖ్యములు, ఆనంద-హర్షములు అభివృద్ధిజెందును, వైరుధ్యము, అశాంతి,

ద్వేషము-వక్రత్వము మొదలగు దుర్గుణములు దూరము
లగును.

కౌటుంబిక జీవనము

కుటుంబిని! మాతా పితలయు, సోదర, సోదరీ
మణులయు పరస్పర వ్యవహారములు కౌటుంబికము లన
దగును. వీనిగురించి వేద ప్రవచనముల పరిశీలింపుము.

“అనువ్రతః పితుః పుత్రో మాత్రా భవతు సంమనాః
జాయా పత్యే మధుమతీం వాచంవదతు శాంతివాన్”

“మా భ్రాతా భ్రాతరం ద్విత్సన్మా స్వసార మత స్వసా
సమ్యక్ష్ఞః సవ్రతా భూత్వావాచం వదతి భద్రయా”

“పుత్రుడు పితృదేవుని యాజ్ఞను పాటించువాడుగను
తల్లిమాట తప్పనివాడుగను నుండవలయును. భార్య భర్తకు
మధురము, శాంతిదాయకము నగు వచనముల వినిపింపవల
యును.” సోదరులు పరస్పరము సౌహార్ద్ర భావమున మెలగ
వలయును. జనులు మర్యాద మన్ననల విడనాడక, ఒకరి
నొకరు సౌశీల్యపూర్వకముగ పలుకరించుకొనవలయును.
ఇట్లు చేయుట సుందర కౌటుంబిక జీవనమునకు ఆదర్శము.
అక్క- చెల్లెండ్రు, అన్నదమ్ములు, బావమరదులు, వదినె మర
దండ్రు పరస్పర వైరుధ్య ద్వేషములు లేక అనురాగ ప్రపూ
ర్ణలయి క్షీర సీరములవలె ఏకీభావమున తనరి ప్రవర్తించిన,
అంతకన్న ఆకాంక్షించుకొనదగిన సౌభాగ్యము వేరుండ
బోదు. అనిశ్వాసము, మనోమాలిన్యము, అసూయాదులు
పరస్పర ప్రేమానురాగ వ్యవహారమున సంతర్థానములగును.

భ్రాతృప్రేమ

భగిని! మన పూర్వేతిహాసముల భ్రాతృప్రేమకు నుత్తమోదాహరణము లెన్నియేని దొరకును. నీవు రామాయణమును చదివియే యుందువు. అందలి భరత లక్ష్మణుల అవ్యాజ సోదరభక్తిని, రాజపుత్రస్థానపు గౌరవపూర్ణమగు రాణాప్రతాపసింహునియొక్క, అతని సోదరుడు శక్తిసింహునియొక్క సౌదర్య బంధ నిబిడితములయిన చరిత్రాంశముల వినినను, కనినను ఆనందోత్సుల్ల రోమాంచ కంచుకిత వగుటయేకాక భ్రాతృప్రేమావర్జితహృదయపుకూడ కాగలవు. కుటుంబముల అభివృద్ధి-నాశనములకుగాని, వంశముల ఉత్పన్నాపకరలకుగాని అన్నదమ్ములసఖ్య - వైరుధ్యములే మూల హేతువులు. పసితనమున మన మనోక్షేత్రములబడిన భావాంకూరములు మరణాంతమునగాని మాయముకావు; గాన తలిదండ్రులు తమ బిడ్డల అన్యోన్యపు పైకమత్య సఖ్యములద్వారమున కుటుంబవంశములయొక్క అభివృద్ధి వికాశములగోరి, వారికి చిననాటనుండియు ఆదర్శ భ్రాతృప్రేమాను బంధులగు రామలక్ష్మణులయు, పాండవులయు, ఇతర రాజకుమారులయు అద్భుత కథాకళికలను నుగ్గుబాలతోబోసి, వారి హృదయక్షేత్రములను అసూయాది క్రూరజంతువులు చొరరాని దుర్గమప్రదేశములుగా చేయుట ప్రధానము. తల్లులు ఈ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వర్తించి, తమ సంతానపు టున్నతాదర్శభావ పరిణతికి నెట్లు మూలమాయినో, రామాయణమును చదివిన ప్రతివానికిని దెలియును. రామాయణమున భరత లక్ష్మణుల నిస్వార్థ నిర్మల భ్రాతృభక్తి భ్రాతృ

ప్రేమయొక్క పరాకాష్ఠను జేరినది. వారికి పూర్వమునగాని పరమునగాని లేశమాత్రముగనైనను వారి భ్రాతృప్రేమతో సరిపోల్పదగినది నేటికిని కనబడనులేదు; వినబడనులేదు. అందలి మాతృమూర్తుల శిక్షణముకూడ అనుపమానమైనది; అద్భుతోత్తరమైనదియు. అమ్మాయీ! ఒకమారు దీనిని కథాఘట్టమని పేలవము జూపక ఆలింపుము.

రామరావణ యుద్ధమున లక్ష్మణుడు గాయపడిన తోడనే హనుమంతుడు బయలుదేరిపోయి, సంజీవని కొనితెచ్చుచుండ, మర్గమధ్యమమున భరతుడు వాని కెదురయి, అతడు తన సోదరభక్తుడనియు, తన తమ్ముని ప్రాణములు గాచుటకు ఔషధము గొనిపోవుచున్నాడనియు చెబిసికొని, మిక్కిలి సంతోషించి తన తల్లులకడకు వాని గొంపోయెను. అట తల్లులందరు వానిగూర్చి సీతారామ లక్ష్మణుల కుశలవార్తాసంప్రశ్నము గావించిరి. హనుమంతుడు వారికడ కొంతతడవుండి వారి సెలవు గైకొని మరలి పోవునపుడు నొక దివ్య సందేశమును వాని ద్వారమున తల్లులు రాముని కందించిరి. అది నిత్యము ప్రాతస్మరణ యోగ్యమై స్వర్ణాక్షరములతో విలిఖింప దగియున్నది.

సుమిత్రా సందేశము :—

“రామ! లక్ష్మణుని వనవాస గమనమునకు తల్లిదండ్రులు ఆజ్ఞ యొసగలేదు. అతడు నీకు సేవోపచారముల జేయ నాసించి, కష్టముల సహించి సేతోపాటు అడవులకు దరలినాడు. నిన్ను దశరథునిగను, మా కోడలు సీతను

సుమిత్రగను తలపోసి, వారిని ఉపచరింపుమని లక్ష్మణునకు నేను ఉపదేశించితిని. అవసరము కలిగిన వారికొఱకు అనువుల నీ పుటకుగూడ సంసిద్ధుడవు కావలసినదని హెచ్చరించితిని. ఈ మానుమంతుడు కొనితెచ్చు బౌద్ధభలమువలన అతిడు పునర్జీవితుడు కానిచో నీ వేమియు పొగలవలదు. లక్ష్మణుడు ఉత్తమ సేవకుడువలె తన ధర్మమును నిర్వర్తించుకొని, నీ స గమ్యస్థానమునకు జేరినాడని సంతోషింపుము.”

కౌసల్యా సందేశము :—

“రామ ! నిన్ను నేను తీడవులకు నొంటరిగ సాగనంప లేదు. వైవయోగమున మన లక్ష్మణుడు ప్రాణములు గోలుపోవుచో మరల నీవు అయోధ్యదిక్కు మొగము పెట్టి వలదు.”

ఈ మాతృదేవతలు ఆదర్శప్రేమ కర్తవ్యముల సజ్జన మూర్తులు. వారివలె సోదరీ ! నీవును నీ సంతానమును భ్రాతృప్రేమ, ఉత్తమ విద్యాబుద్ధి, ద్వారమున సుశిక్షితము గావించి ఆదర్శగృహిణివి కమ్ము.

సాధారణ వ్యవహారము

వృద్ధుల సన్మాసించుట గృహస్థుల కర్తవ్యము. ఆయు ర్విద్యా ప్రభేదములచే వృద్ధులు ఇరు తెరగుల ప్రవిభక్తులు. విద్యచే బ్రాహ్మణుడును, బౌద్ధులుబలముచే క్షత్రియుడును, ధనధాన్యాద్యైశ్వర్యములచే వైశ్యుడును, వయస్సుచే శూద్రు డును వృద్ధులని ఆర్షప్రచనములు నుడువుచున్నవి. వీరిలో విద్యావృద్ధులు సర్వశ్రేష్ఠులు.

మనుష్యుడు తా ప్రవర్తించు వ్యవహారముల భేద భావము విడనాడి సామ్యమును వహింపవలెను. మఱియు నతడు తన హృదయమునగల మాలిన్యమును వెలికిత్రోయక, సందేహబీజములను పెంచుకొని, తన యంతరంగమున వానికి ఆశ్రయ మిడినప్పుడే భేదభావములు అంతింతలై మోకుతిరుగని మూలములుగల పెనుమ్రాకు లగును. కావున నిట్టి అవాంఛనీయమును, మానవౌన్నత్యమునకు ననర్థదాయకము నగు నీ భేదమాలిన్యమును స్పష్టవాదిత్వమును నిర్మూల్యముచే తొలగివేయు గావింపవలయును. ఇట్లు వాస్తవిక విషయమును సుస్పష్టమొనరించి, తమ స్పష్టవాదిత్వమును ప్రకటించుటచే ఎట్టివారియెడను భేదభావము పొడకట్టనేరదు. భారత పురంద్రీ! మరొక్కమాట; ప్రస్తుతము పాశ్చాత్య నాగరికతా వాహినులబడి మన భూమికి ప్రవహించి వచ్చిన ధనికవాదమువలన అంతకుమున్ను మన సజీవ రక్తనాళము లందు కరుడుకట్టుకొనియున్న “ఈశావాస్య మిదం సర్వ” మ్మను విశ్వమానవ సమాన సౌభ్రాతృత్వమును ప్రతిపాదించు మన ఉపనిషద్వచనములకు వజ్రాఘాతము కలిగినది. ఆనాటి నుండియే మన దృష్టిపథములకు ధనిక - దరిద్రులు, అవర్ణ - సవర్ణులు మొదలగు భేదభావములు ప్రబలి మన పాపనార్మ మర్యాదలను నాశనముజేసి, మనలను సంకుచితహృదయులను గావించినవి. ఇదియంతయు అనాచరణీయమేగాక అనవలంబనీయమునగు వైఖరి యగుటచే ఉన్నతోన్నతము లగు మణిమయప్రాసాదముల వసించు భాగ్యనంతులను నలెనే, కూటికికూడ లేక ఆకటిచిచ్చుతో మలముల మాడిపోవుచు.

మార్గములగల చెట్లనీడలబడి అన్నమో, రామచంద్రా!
యని అలవటించు నా దరిద్రనారాయణులగూడ ప్రేమాను
రాగతుందిలితము - కారవాదరబృంహితము నగు దృష్టితో
చూచి, భగవత్సంతానమగు నీ అఖిలజన సమూహమున
నీ సమానప్రేమసహానుభూతుల ప్రకటింపుము.

ఈ సాధారణ వ్యవహారము విషయమున ఉత్తమ స్థితి
రిత్తిములను పొదిగియున్న వేదరచనములు చాల గలవు.
అందొకటి యెరిగిని సావధానమైన అవధరింపుము.

“యేన దేవా న వియన్తి నో చ వి ద్విషతే మిథః

తత్ కృణోబ్రహ్మవోగృహే సంజ్ఞానంపురుషేభ్యః”

(అథర్వ. 3-30-8)

భేదభావము ద్వేషోదయమునకు పురటిగియు. ఇట్టి
భావమును దూరీకరించి, ప్రాణజాలమును అన్యోన్యము సమ్మి
ళిత మొనరింపజాలు సుస్థిరము, సుమధురము, విద్యదైక్యము
నకు హేతుభూతము నగు నొక వ్యవస్థను మీకయి
నియుక్త మొనరించినాడను. గృహస్థులు దీని సావధానులై
నీచోచ్చ భావముల విహనాడి, వామ్యదృష్టితో తమ అభి
వృద్ధి విలాసముల నాకాంక్షించుకొందురుగాక !

“శ్వాయ స్వంతిశ్చేత్తినో మా వియోష్టే

సంరాధయన్తః సుధురాశ్చరన్తః

అన్యోన్యస్మై వల్ల వదంత ఏత స్త్రీ

చానాన్యః సంమనస స్సృణోమి.”

(అథ 3-30-21.)

“ఓ గృహస్థులార ! ఉత్తమ విద్యాగూణ సంపన్నులు,
పండిత ప్రకాండులునై విహరింపుడు ! బంధువులు కలసి

మెలసి ధనధాన్యరాజ్యసమృద్ధి కలవారై ఆదరానురాగములతో వ్యవహరింపుడు ! నిత్యము సత్య మధుర భాషలులరై ప్రవర్తింపుడు ! లాభాలాభముల నేకాభిప్రాయము కలిగి, ఒకరి కొకరు సాయము జూపుకొనునట్లు మిమ్ము నియోగించుచున్నాను.”

సామాజికోన్నతి దీని యుద్దేశ్యము. విద్వాంసుడైన గృహస్థుడు అన్యుల లాభవృద్ధులతో పాటు తానుగూడ లాభింపవలయును. అందఱును కూడిమాడి సమాజ దేశములకు శ్రేయోభివృద్ధుల గూర్చుడు. అవసరములగు వ్యవహారముల నేకాభిప్రాయులరై పరస్పర సహాయకులు కండు !

ఇదిగో ! ఈశ్వరీయజ్ఞానమగు వేదోపదేశములను ఆలించితివా ? ఇందలి పరస్పరైక్యభావసామరస్య పరిణాతిని పరికించితివా ? పరికించి హృద్గతము గావించుకొని క్రియారూపమున ప్రదర్శింపుము !

వి శ్వ ప్రే మ

“సమానీ ప్రపా సహ వో అన్నభాగః

సమానే యోక్తే సహవో యుజజ్జ్మ

సమ్యక్చోఽగ్నిం సపర్యతారా నాభిమివాభిత్”

అథర్వ. 3. 30. ౬.

“మానవులార ! మీరు కలసి మెలసి భోజన పానాదుల నొకేచోట నిర్వర్తించుకొనుడు ! మిమ్ము ఏక శ్రేణీనియుక్తుల గావించుచున్నాను. మీరందరు ఒకరి కొకరు చేగోడు వాదో డగుచు అగ్నికర్మల నొనరింపుడు.”

“సప్రీచీనాన్ వః సంమనసస్కృణోమ్యే

కన్నస్త్రిన్సంవనశేన సర్వాన్

దేవా ఇవామృతం రక్షమాణాః

సాయంప్రాతః శామనసో వో అస్తు.”

ఆథ 3. 30. 2.

“మానవులార ! అనోన్యస్య సహాయకలనుగ, ఏకాభిప్రాయులునుగ, ఏక క్రియాసాధనా ప్రవృత్తులునుగ, ఉపకారపరులునుగ మిమ్ము నియోగించుచున్నాను.”

వైజ్ఞానికులకువలె మీకును మానసిక శుద్ధి లభించునుగాక.

ఇది సామాజిక కౌన్నత్యమున కొక మహత్తర శిక్ష. మీరందరేకమై ప్రాతస్సాయంసంధ్యల పరిశుద్ధభావములతో ఇహ పర సౌఖ్యసంపదల సంరక్షించుకొందురు గాక !

మానవులు మాత్రమే గాక సృష్టిలోగల ప్రాణిలోక మంతయు పరస్పరము ప్రేమ విశ్వాసములతో ప్రవర్తింపవలయునని వేదములు ప్రవచించుచున్నవి.

“యో వై కళాయా సప్త మధూని వేద మధుమాన్ భవతి,

బ్రాహ్మణశ్చ రాజన్యం చ ధేనుశ్చానడాంశ్చ ప్రీహిశ్చ యవశ్చ

మధు సప్తమమ్.”

ఆథ. 1. 1. 23.

“దృతే ద్రుంహ మా మిత్రస్య మా చక్షుషా సర్వాణి భూతాని

సమీక్షంతామ్, మిత్రస్యాహం చక్షుషా సర్వాణి భూతాని సమీక్షే,

మిత్రస్య చక్షుషా సమీక్షామహే॥”

యజు. 32. 10.

“గో, బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వృషభ, ధాన్యములు, యవలు, మితాయి యను నివి సప్తవిధ మధుర పదార్థములు. వీని మాధుర్యము నెరిగినవాడు మధుమంతుడని పిలువ

బడును. దృష్టిస్వరూపుడవగు నో పరమాత్మ ! నా దృష్టిని సుదృఢ మొనరింపుము. సర్వప్రాణులను మిత్రదృష్టితో పరికింపగల శక్తి నాకొసంగుము ! సర్వప్రాణులు మిత్ర దృష్టితో అన్యోన్యము ఏక్షించుకొనజాలు చుధురదృష్టిని లోకమునకు ప్రసాదింపుము.”

వివేకవతీ ! పై నుడువబడిన సమస్త వ్యవహార రహస్య ములను హెచ్చులొచ్చులు లేక పరిపాలింపజాలుటకు సామాజిక నిబంధములను ప్రప్రథమమున నెరుగవలయును. మానవు డొక సామాజిక జీవి. సమాజము వినా యాతని జీవితము దుర్భరము. వ్యక్తి, సమాజములకు అత్యంత సన్నిహిత సంబంధము కలదు. వ్యక్తి సామాజిక సంస్కారములు స్వోత్తములైననే గాని లోకమున వారిదువురకు కళ్యాణ మార్గము లభింపజోదు. వ్యక్తి-సమాజములు స్వస్థిపథమును ప్రాపించుట కనునగు ఉపాయము లెన్నియో యిందట నట యించుక తడవబడినవి. మానవుని సంబంధము కేవల మొక దంపతీ కుటుంబ, జాతి, సమాజములతోనే గాక విశ్వంభరావలయుమున గల ప్రతి ప్రాణితోను అనుసూతము నయి యున్నది. వీని పరస్పర సంబంధ శ్రేష్ఠత్వము డయా, ప్రేమ, సహానుభూతులతో నెయ్యివి నెరపుచున్నది. జాతి-కుటుంబములు కలసి-మెలసి ప్రవర్తింపవలయునన్న వారిలక్ష్య మొక్కటియై యుండవలయును; కాని మన భారతవర్షమున గల భారతీయార్యజాతి భిన్నభిన్న లక్ష్యములతో ప్రవర్తిల్లు చున్నది. ఇది మనజాతికి తీరని ముప్పుకల్పింపజాలు గొప్ప తప్ప. ఇరువదిరెండు కోట్ల భారతీయార్యులు ఏకకంఠముగ

“ఓం ఖం బ్రహ్మ” యని ఒకే ఆదర్శమును స్థాపించుకొన్న, విశ్వమున అనశ్వరమగు కీర్తి ప్రతిష్ఠలు కలిగి, భారతీయార్య సభ్యతా విజయధ్వజము వియత్తలమున స్వేచ్ఛాతరంగము లతో నూగాడుచు మానవ హృదయముల అమందానందల హరీసంస్లావితముల కావించి మించెడిది; కాని నేటి మనస్థితి దాని కెంతయు భిన్నముగ నున్నది. మన కొక ఆదర్శము లేదు. ఐక్యభావము అసలే నిండునున్న. వెవ్వేరగు దేవతా ప్రార్థనములు మెండు. ఇటగల వారందఱు భిన్న భిన్న వ్యక్తులు. ఇది మిక్కిలి శోచనీయము, దుర్భరమునగు దుస్థితి. ఈ గార్హస్థ్య వివిధరంగములందు సంఘటించు సదసద్విషయముల వివేచించి, అందు ఆదర్శమగు సరణి నేర్పరించుకొని మీ దాంపత్య జీవనవల్లరి కోమల సౌరభ మనోజ్ఞ ప్రసన సంతానముల గాంచి, ప్రజాలోకమును పరిమళ పరీవాసితమును గావించునట్లు తీర్చి దిద్దికొందువుగాక !

ఆ ర్య గృ హిణీ

తృతీయ దశము

గా ర్హస్థ్య జీవ నో ద్దేశ ము

సౌభాగ్య వ తీ !

గృహస్థజీవనమునందలి భిన్నభిన్న కర్తవ్యములను విపులముగ వివేచించి, స్త్రీపురుషు లేయే ఉద్దేశముల నైకొని గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించుటలో మూడవ దశమున యథా శక్తి వివరింతును. రెండవ దశమున వివాహ ప్రతిష్ఠల నుడువుచు, సప్తవిధోద్దేశ పరిపూర్తికయి పరిణయమాశి, గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించురని నుడివియుంటిని. వాని నిటు ఒక్కొక్కటిగ గొని పరామర్శింతును.

సం తా నో త్ప త్తి

కామవాసన మానవునకు నైజగుణము. సముచితమగు దీని నియంత్రణము వాని సుఖజీవన చరమోద్దేశ మగు మోక్షప్రాప్తికి మూలము. దీని సంబంధము కేవల సంతానోత్పత్తితో నంటియుండునే కాని విశృంఖలతకు దరినైన జేరబోదు. సంతానోత్పత్తి మానవుని కర్తవ్యములలో ప్రధానమైనది. దీనినే పితృణమందురు. సంతానరూపమగు తన ప్రతినిధిని జాతి-దేశముల గౌరవ ప్రతిష్ఠాపనమునకయి సమర్పించుట మానవుని విహిత కృత్యము. దీనినే అతడు

పితౄణా విముక్తుడగును. అట్లు గౌరవ ప్రతిష్ఠాసంపాదనమున కయి అర్పింపబడు సంతానరూప ప్రతినిధి సర్వవిధ ప్రజ్ఞా బలశాలియై ఒప్పారవలయును. “పుత్ర” యను శబ్దము “పు + త్ర” యను ద్వ్యక్షర మేళనముచే నుత్పన్నమయినది. “పు” యను వర్ణమునకు పవిత్రమనియు, “త్ర” యను వర్ణమునకు రక్షించువాడనియు నర్థము. కావున కుటుంబమున గల దోషముల దూలించి, పవిత్రీకరించి దానిని సంరక్షించువారలే పుత్రీ పుత్రులని మన ఆర్షప్రమాణములు నుడుపుచున్నవి. పవిత్రము, సంరక్షణమునను గుణద్వయమును తల్లిదండ్రులు తమ సంతానపు హృదయ క్షేత్రముల మోసులెత్తింప వలయును. ఈ గుణ ద్వయమును కలిగి న్యవహరించిన తల్లిదండ్రులే అట్లు చేయ గలుగుదురు. పవిత్రులగు శుచి సదాచారములును, రక్షణమునకు శక్తి - సామర్థ్యములును అత్యవసరము. తమ సంతానమును సట్టి గుణములే ప్రాపించియున్న మంచిదియ. లేనిచో గుణహీనమగు సంతానముచే కుటుంబ - సమాజముల కెట్టి విశేష ప్రయోజనమును కలుగబోదు. అంతియకాక అట్టి సంతతి కుటుంబ సమాజములకు కేవల భారభూతమయి మనుష్యరూప మృగములవలె మానవ సమాజమున తిరుగాడుచు, కుటుంబ సమాజములకు నప్రతిష్ఠయు, నపఖ్యాతియుం గూడ దెచ్చును. మహాభారత కాలమున మాతృదేవీమతల్లులు అయోగ్యము, దుర్బలమునగు సంతానమును కనుటయే పాపముగ భావించెడివారు. ఆ ఆఖ్యాతిక నొకదాని నిట వినిపింప పొందు పరతును..

ఒకానొక సమయమున సప్తర్షి మండలము అరుంధతీ సమేతముగ యాత్ర నొనరించుచుండెను. అట్లు యాత్రించుచు వారు ఒకానొక సరస్వతీరమునకు చేరిరి. ఆ స్థాన మెంతయు సుమనోహరముగ నుండెను. పిదప వారు విందారగింప వలయునను తలంపుతో తామరతూడుల కొన్నిటి కోసికొని, అట వాని నునిచి, స్నానమునకై సరోవరమును జొచ్చి, స్నానవిధి ముగిసినపిదప తీరమునజేరి, విందు గుడుచుటకై మృణాలముల నస్వేషింప జొచ్చిరి. కాని యవి వారికి కానుపింపలేదు. వాని దొంగిలించుకొనిపోవువాని నైనను వీరిలో నెవ్వరును గాంచలేదు. కావున వారిలో వారికే అవిశ్వాసము ప్రబలి, ఒకరినొకరు దొంగగా అంతరంగమున తమలోతాము తలపోయసాగిరి. అట్టితరి వారితో గల అరుంధతీదేవి ఋషిసప్తక సందేహ నివారణమునకయి అనాచారము వలనను, దుర్బలసంతానము కనుటవలనను వాటిల్లెడు మహాఘోరపాతకమే ఈ తామరతూడుల దొంగిలించినవానికిని సంఘటిల్లుగాక! యని శపథము చేసినది. వాస్తవముగ ఆ సమయమున అనాచారము, చౌర్య క్రియ, దుర్బలసంతానము లను నివి సమాన పాతకములుగ తలంపబడుచుండెడివి. ఆ నాటి మాతృదేవీమతల్లులు దుర్బల సంతానము కనుట మహాపాపముగ భావించుచుండెడి వారు; కనుకనే రామ - భీమ, అర్జునాది మహాబలవంతులగు పుత్రుల కనుచుండెడివారు. కాని నేటి మనతల్లులు తమ కర్తవ్యములు విస్మరించుటచే జీవచ్ఛవము లనదగు దుర్బల సంతానము కనుచున్నారు. దానికి కారణము

సంతానోత్పత్తికి పూర్వము శ్రద్ధాభక్తులతో ప్రయత్నమును గట్టిగ గావింపక పోవుటయే. ప్రయత్నంపడి కనుసంతాన మెన్నటికిని యిట్లు శారీరక - ఆత్మిక బలవిహీనమైనది కానేరదు.

పుత్రీపుత్ర ప్రాప్తి విధానము

పుత్రీపుత్రులలో తాము వాంఛించినవారిని కనుట కొక మనోహరమగు సుపాయము పురాకాలమునుండి పరాచారముగ మన భారతీయార్యసంఘమున ప్రచలితమై యున్నది. ప్రస్తుత మానవలోకము పుత్రీపుత్ర జన్మమును కారణముగా గొని ద్వేషావిభక్తి మయినది. ఒకభాగమునకు జెందిన తల్లిలు కేవల పుత్రసంతానమును, తక్కినవారు పుత్రీసంతానమును వాంఛింతురు. పాశ్చాత్య మహిళలు పుత్రీ సంతానమునే వాంఛింతురు. దీనికిగల కారణము వివాహానంతరము కష్టపడి కని తమ్ము పెద్దవారలజేసిన తల్లిదండ్రులను తమ పుత్రులు విడనాడి చనుటయే. తమ పుత్రులకు వివాహమయినను వారితోగూడి సంతోషమున మునిగి తేలుటచే కాలము కఠినముగాక మోదముం గూర్చు నదియై ప్రశాంతముగ గడచిపోవును. కావున తమ పరితోషమునకు మెరుగులుపెట్టజాలు పుత్రీసంతానమునే పాశ్చాత్యనారీలోకము అభివాంఛించుటలో గల మూల రహస్యము. ప్రాగ్దేశముల గల మాతృలోకము కేవల పుత్రసంతానమునే అభివాంఛించును. పుత్రులతో గల సంబంధము వీరికి సుస్థిరమయినది.

వివాహమాడిన తోడనే పుత్రసంతానము తల్లిదండ్రుల విడనాడి భర్తృగృహములకు నేగును; కావున మాతృ పుత్ర సంబంధము అందడుకయి వారిదివరను వాత్సల్య పల్లరీ సంబంధ మొనరింపజాలదు. కావున ప్రాద్దేశపు నారీమతల్లులు పుత్రప్రాప్తికయి శిలాదార్వాది జడమయ విగ్రహ భూయిష్ఠములగు మందిరములనో, క్రూర కుబేలగుణ సమేలలయి కేవల వేషధారణముచే లోకమును నంచించు వంచక యోగిజనములచే ఆవృతములగు కందరములనో ఓరజేరి, ఒట వీరు మాన ధన ప్రాణములను పైలము విడనాడికొని పుత్రసంతానమునకై పడరానివాళ్లు పడుచుందురు: కాని ఇది వారి అజ్ఞానమనక తప్పదు. పుత్రోత్పత్తికి ప్రాచీన శాస్త్రములు స్యాభావికము, రజోదర్శన సమయ సంగతమునని రెండుగుణముల నభివర్ణించి యున్నవి. సాధారణముగ స్త్రీ రజస్సుకంటె పురుష వీర్య మధికమగుచో పుత్రసంతానము కలుగుననియు, రజస్సు అధికమయిన పుత్రసంతానము కలుగుననియు మనుస్మృతి నుచువుచున్నది. రెండవదగు స్యాభావిక నియమము తల్లిదండ్రుల నయోవైషమ్యమును బట్టి యేర్పడును. జర్ణనీయందలి డాక్టర్లు విశ్వప్రయత్న మొనరించి, తల్లిదండ్రుల నయోవైషమ్యముచే పుత్రపుత్రులు కల్గుమని నిర్ణయించిరి. ఈ నిర్ణయము వైదిక మర్యాదను సంపూర్ణముగ సమర్థించుచున్నది.

ర జో ద ర్శ న ము

మానమున పడునారు. దినములు మాత్రమే ఋతు దాన యోగ్యములని చెప్పబడి చున్నవి. ఇవి రజో దర్శ

సముత్తో ప్రారంభములగును. వీనిలో అష్టమి - చంద్రశి -
అమావాస్య - పౌర్ణమి ఆదిగా గలవానిని పరిత్యజింప
వలెను. మిగిలినవానిలో మొదటి నాలుగు రాత్రములును
ఋతుదానమునకు అయోగ్యములు. ఇవి గాక విషమ
సంఖ్యలుకూడ పరిత్యాజ్యములు. పుత్రసంతానము నభివాం
శించువారు సమ సంఖ్యాకములగు రాత్రములయందు ఋతు
దాన మొనరింపవలయును. కన్యా సంతానమును కోరు
వారలు విషమ సంఖ్యలుకల రాత్రములందు ఋతుదానము
చేయవలెను. దివామైధునము సర్వథా పరిత్యాజ్యము.
ప్రాణవాయువు నశించి శక్తి క్షీణించుటయే దివామైధున
నిషేధమునకు కారణము. ఋతుదాన మెల్లప్పుడును అర్థ
రాత్రమునందే చేయుట సర్వథా సముచితము. గర్భనతి
యైన పిదప స్త్రీని యెన్నడును కవయరాదు. సంతానోత్పత్తి
యైన పిదప నొక సంవత్సరము వరకు భార్యాభర్త లిరువు
రును బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలింపవలయును.

జన్మశాసనము

ఇంద్రియదాస్య పరిణామమే సంతానోత్పత్తి. దాని
పరిపోషణమెంతయు ఆనందదాయకమే యయినను కష్ట
భూయిష్టము కావున మనుష్యుడు కామవాసనల తృప్తికయి
ప్రయత్నించుచు సంతాన నిగ్రహోపాయముల నెమకు
చుండును. అతడు సంతతి నిగ్రహించునకై అనార్యములగు
కృత్రిమోపాయముల నెన్నింటినో చేపట్టును. పాశ్చాత్య
ఖండము సంతతినిగ్రహ కృత్రిమి సాధనములకు జన్మదాత.

పాశ్చాత్యులెందరో భారత చర్చమున ప్రవేశించి సంతతి నిగ్రహ సాధనములను ప్రచారమునకు దేవలయునని విశ్వ ప్రయత్నములు జేసిరి. కాని అర్హసంతానముగను భారతి యార్యజాతిలో వారి ప్రచార మెంతయు మోఘమాయెను. ఇటగల విద్వాంసులదృష్టిలో సంతతి నిగ్రహ కృత్రిమ సాధనములెంతయు దూషితములు; కాని దౌర్భాగ్యవశమున శిక్షితులమగు, ధనికులమని విజ్ఞప్తిగ పాశ్చాత్య సభ్యతాలోలు రగు కతిపయభారతీయ శిఖామణులు ఈ సాధనముల నాహ్వానించి ఉపయోగింప సాహసించుచున్నారు. అంతియేగాక జన సామాన్యమును గూడ ఈ సాధనముల నుపయోగించుటకు తేనుంకించుచున్నారు. ఆంగ్లభాషాధ్యయన మొనరించిన స్త్రీ పురుషులు అధికముగ నీ సాధనము లుపయోగించుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ మార్గ మెంతయు సదాచార భంజకము; ఆరోగ్య విధ్వంసకము. దీనివలన జాతి - దేశములు సత్సంతానవిహీనములై జీవచ్ఛవముల కాకరమగును. ఈ పాశ్చాత్యనుకరణ మెంతయు మన దేశమునకు తీరినిముప్పు తెచ్చిపెట్టక మానదు.

వివాహితులు సంతతి నిగ్రహముద్వారమున తదుత్పత్తికి వేరుపురుగులై ప్రవర్తించుచున్నారు. అవివాహితులు ఉపద్యక్త కృత్రిమ సాధనముల ద్వారమున సంతానమును విసప్త మొనరించుచున్నారు. వీని రెంటును జనసంఖ్య క్రమక్రమముగ క్షీణించి, జాతి - దేశములు దుర్బలములుగాక అప్పదు. సంతాన నిగ్రహమున కలవాటాపడియున్నందున పాశ్చాత్య దేశము లొకనాడు జనసంఖ్యాభివృద్ధికయి పడరాని పాట్లు

పడియున్నవి. అవివాహితులనుండి పన్నును వసూలు చేసినవి. వివాహితులయి సంతానమును బడయువారికి వేలకొలది ధనమును పంచిపెట్టియున్నారు. మరియు అధిక సంతానమును కనుటకయి, పాశ్చాత్య ప్రభుత్వములు మన ప్రజలను ప్రోత్సహించియున్నారు. కావున జన్మశాసన విధానమును ఆర్యభూమియగు భారతవర్షమున ప్రచారమునకు దేసీక నిరోధింప స్త్రీ పురుషులు కటిబద్ధులు కావలయును.

సంతతి సంఖ్యావిషయమున పదుగురను కనుటకు పెదిము లనుజ్ఞ యిచ్చుచున్నవి; కాని శారీరక ఆర్థిక కష్టము లకు లోనైనవారు సంతాన నిగ్రహమును చేయదలంచుచో వారు తమ కామవాసనల నరికట్టవలయును. సంపూర్ణముగ బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలింపవలయును. ఇవి రెండే సంతతి నిగ్రహమునకు సర్వోత్తమమగు నుపాయములు.

ధన సంపాదనము

అయి ! త్యాగశీలే ! ఇది గృహస్థుని రెండవ లక్ష్యము. సంతతోద్యోగముచే ధనమును సంపాదించి, దానిని సంరక్షించు నధికారము ఒక్క గృహస్థునకే గలదు. అట్లు చేయుట వాని కర్తవ్యము. ఈ తత్వము నెఱిగినవారు ఏ కొలదిమందియో గలరు. కాని మన దేశమున జగన్మిథ్యా పాదము ప్రబలి ప్రజలను, విరక్తులను, అకర్మణ్యులను పురుషార్థ విహీనులుగను నొనర్చి వైచినది. జగన్మిథ్యా మూలక మనోవృత్తిగల మానవులు సర్వాశ్రమ మకుటాయ మానమగు గార్హస్థ్యమున ప్రవేశించినను అందు వారి

కెన్నటికిని చారితార్థము చేజక్కుబోదు. గార్హస్థ్య నిరపాయ నిర్వహణమునకు ధనము మూలము. ధనోపార్జనావిషయమున మహాభారతమున నొక నీతి చెప్పబడియున్నది. విద్యా ధనముల నార్జించు మానవుడు తనను అజరామరునిగా భావించి ధనమును గూర్పవలయును. పిదప మృత్యువు సాన్నిధ్యముననే తనకై వేచియున్నదని తలచి, సంపాదించిన ధనమును పరోపకారమునకై విరివిగ దానముచేయవలెను. ప్రస్తుతము ధన ధర్మ విద్యా సంపాదనమునకు తగినయుపాయముల విరివిగ ప్రచారముచేసి జగన్నిభ్యావాదమును దూరీకరింపజాలు సుసీతులు భారతీయులకు అత్యవసరము. అకర్మణ్యవాదము యొక్క కుత్సితసీతులు మనదేశమును తీరని ఆర్థికనష్టమునకు లోనొనరించినవి. నేడు పాశ్చాత్యదేశములకు - ప్రాచ్యదేశమునకు ఆర్థికాదాయమునగల వ్యత్యాసమునుబరికింపుడు. నేడు ప్రపంచమునగల దేశము లన్నిటిలో అమెరికా మిక్కిలి భాగ్యవంతమైనది. అందుగల ప్రతి వ్యక్తియొక్క రాష్ట్రీయాదాయము సంవత్సరమునకు రు 1070 లు, ఆస్ట్రేలియాదు రు 810 లు, బ్రిటను దేశమునందు రు 750 లు, కనడాదు రు 650 లు, ఫ్రాన్సునందు రు 570 లు, జర్మనీనందు రు 450 లు, భారతీయుల సంవత్సరాదాయము రు 45 లు మాత్రమే.

సోదరీ ! మన ఈ ఆర్థిక హీనతకు పర ప్రభుత్వము, జగన్నిభ్యావాదములే మూలకారణము. ఇట్టి మనోవృత్తి నూరిన గాని మన జాతికి పునరభివృద్ధి కలుగబోదు. భగవత్ప్రసాదితిమగు పదార్థమును భ్రమచే మిథ్యయను

కొనక దాని నెట్లుపభోగింపవలయునో ఉపనిషదాది సచ్చాస్త్రములు మృదుమధురముగ బోధించుచున్నవి. ఉపనిషత్తులు ప్రేయోమార్గమును నిందింపవు. అవి శ్రేయోమార్గమును సమ్యక్కుగ ననుష్ఠించుటకయి ప్రేయోమార్గాశ్రయము అనివార్యమని చెప్పుచున్నవి. పారతాకిక సిద్ధి విహిక సిద్ధిపయి నాధారపడి యున్నదని హాని నుత్పన్నము. కావున విహికము సిద్ధింపవలయునన్న మానవుడు పురుషార్థప్రవణుడై ధర్మమార్గముతో ధనమును సంపాదించి, దానిని సంరక్షించుకొనవలయును; ఉపభోగించుకొనవలయును. “ శతహస్త సమాహర సహస్రహస్త సంకిర ” “ నూరు చేతులతో ధనమును సంగ్రహింపుము. నెయ్యిచేతులతో ధర్మకార్యమున దానిని వినియోగింపు ” వని ఈవేదముక్కున కర్థము. కావున అర్థభక్తియును గుర్తెరిగి దానిని సక్రమ మార్గమున సంపాదించవలయుననెడి ఆదర్శమును ముందిడి కొన్న మానవుడే చరితార్థుడగును.

వి శ్వ ర్య శు చి

భారతీయార్య సంస్కృతిలో మోక్షమునకు వలెనే ధనమునకును ప్రాధాన్యము కలదు. అర్థము యొక్క పర్యాయ పదమే సంపద. అర్థము మోక్షసిద్ధికి ప్రధాన సాధకము. అర్థసిద్ధిలేనిది మానవునకు మోక్షము సిద్ధింపబోదు. అట్లుగ మోక్షమువలె, అభివృద్ధికి ధర్మమునోలె, మనమునకు క్రియా కలాపమువలె, శరీరమునకు ధన మత్యవసరము. ధర్మ - మోక్షములు మానవునకే ఆవశ్యకములు; కాని అర్థ కామ

ములు సృష్టిగల సమస్త ప్రాణులకును సమానావశ్యకములు. కామోపభోగము లేకపోయినను ముప్పు సంభవింపదు. కాని సంపత్తులేనిది సృష్టి కార్యక్రమము అడుగేనియు ముందునకు సాగదు. కావున ధర్మార్థకామమోక్షము లను చతుర్విధ పురుషార్థములలో అర్థము ప్రధానతమమని నుడువక తప్పదు. అట్లగుట ధనసంపాదనా మిమాంస మిక్కిలి సావధానముతో చేయుట లెస్స. అధర్మముగ ధనము సంపాదించినను, ధర్మోపార్జితమును దుర్వ్యయ మొనరించినను మానవుని ఆత్మాభివృద్ధి నిరుద్ధమయి చరమ లక్ష్యమగు మోక్షమార్గము మూతవడిపోవును. ఆద్యులు అర్థమహత్వమును బాగుగా నెరిగియుంట దీనివిషయమై నిష్పాక్షికముగను, కౌదార్యముగను ఆలోచించిరి.

“సర్వేషామేవ శౌచానా మర్థశౌచం పరంస్మృతమ్”

అను సీమనుస్మృతి శ్లోకార్థమే దానికి ప్రమాణము. సమస్త పావిత్ర్యములలో అర్థ పావిత్ర్యమే సర్వశ్రేష్ఠము. కావున నిట్టి పవిత్రమగు ధనమును ఆర్జించుతరి జీవహింస కలుగకుండ ధర్మానవేతిమగు మార్గము నవలంబించి, శారీరక క్షేత్రముల దరిజేరనిక, నీచకర్మలపొంత పోక, తన కుటుంబ పోషణయునకు వలసిన ధనమును మాత్రమే సంపాదింపవలయును. కాని గర్హ్యములగు నీచకర్మల సాధనములుగా గొని బీదజనుల నోరుగట్టి అధర్మమార్గముల ధనము సంపాదించుట మహాసర్థకరమేగాక అయ్యది వానిని తీవ్రయాతనలకు లోనుజేయును. అర్థమును సంపాదించుతరి స్వాధ్యాయమునకు భంగము వాటిల్లరాదు. అన్యుల సత్తుపయి ఆధార

పడియు నుండరాదు. ఇట్లు సంపాదించిన ధనమే పవిత్రమయినది. ఈ అర్థ పవిత్రతయే పరమనగూడ మానవునకు మేలును చేకూర్చుకలదు. సృష్టిలో పరమాత్మ లీలావిలాసములను సదా సర్వత్ర పరికించుచు, ఇతరుల సాత్త్విక కాసింపక పరమాత్మ దత్తమును, పురుషార్థ సంపాదితమునగు సంపదలను మాత్రమే సంతోషముతో అనుభవింపుమని వేదములు నుడువుచున్నవి. ఆ జీవనమిట్లు పరులపై నాధారపడక పురుషార్థ ప్రేరితుడయినవాడు మోక్షమునకు మిక్కిలి సన్నిహితుడు. సృష్టిలోగల సర్వప్రాణులకు జీవధారణమున కయినను సంపద అవసరము కావున అంటినదిగదా అని తెగబడి సర్వస్వము నవహరింపక తనకు తగుమాత్రమే స్వీకరించుట వివేకి లక్షణము. విశ్వమున మనుష్య భిన్నములగు సర్వప్రాణులకు సంపదలో నొకభాగమగు ఆహార - గృహములు మాత్రమే అవసరము. అందును కొన్ని ప్రాణులకు ఆహారము తక్కు వేరేదియు నవసరములేదు. కాని మానవునికి భోజన-వస్త్ర గృహములు అవసరము. ఈ పదార్థముల యొక్క సౌందర్యము సాత్త్విక సారశ్య పవిత్రతలపై ఆధారపడి యున్నది. కావున వీని తత్వము నెరిగి మానవ లోకము మెలగవలయును.

సు ఖో త్ప త్తి

సుఖదాయినీ! సృష్టిలోగల ప్రాణులన్నియు నేదో ఒక విధముగ తాము సుఖమును వాంఛించుచున్నవి. స్వప్నేంద్రియములకే సుఖమని పేరు. సుఖోపలభ్యకయి మానవున కొసంగిన ఇంద్రియజాలమును నీరోగ మొనరించి, స్వాధికా

రమునకుం దెచ్చుకొని, ఆనందోపలబ్ధికయి గార్వాస్థ్యమునగల స్త్రీపురుషులు ప్రయత్నింపవలయును. కష్టముల జయించి తాబట్టినపట్టు వీడక సుఖసిద్ధిని బడసి బ్రహ్మానందము ననుభవించుట స్త్రీపురుషుల కర్తవ్యము.

ఋత్వానుకూల్యము :— యజ్ఞాది కర్తవ్య కర్మల నొనరించుటచే, ఋత్వానుకూల్య మేర్పడును గావున గృహమేధులెల్లరు ద్విసంధ్యలందును విస్మరింపక అగ్నిహోత్ర కార్యములను నిర్వహింపవలయును.

ప ర స్ప ర మై త్రి

“గార్వాస్థ్య జీవనులు సృష్టిలోగల జంతుజాలముతో ప్రేమపరీత భావమున మైత్రిని సంపాదించవలయును. ప్రతి ప్రాణిని మిత్రదృష్టితో వీక్షింపవలయును. నయనములు సదా ప్రేమ విహ్వలములు కావలయును. ఎటు చూచినను వారికి పవిత్రప్రేమయే దృగ్గోచరము కావలయును.” అని వేదములు చెప్పుచున్నవి. పవిత్రమగు నీ వేదోపదేశమును గృహమేధులు తమ జీవనలక్ష్యమునుగా పెట్టుకొనవలయును.

సోదరీ! నేనింతవరకు గార్వాస్థ్య జీవనమును శ్రేష్ఠతమ మొనరించుటకు తగిన కఠివయ విషయములను వినిపించితిని. ఇటనుండి గార్వాస్థ్య జీవనసంస్కారమునకు మిక్కిలి తోడు పడు విషయములను కొంతతడవు చర్చింతును. అవియే యజ్ఞములు. గార్వాస్థ్యజీవితము యజ్ఞమయము కావలయును. నైతికములు—నైమిత్తికములు నని అవి రెండు తెరగులు.

ఈ యజ్ఞములను గార్హస్థ్యమవలంబించిన స్త్రీ పురుషులెల్లరు నిత్యమును విడువక చేయుట వారి ధర్మము. దీని వలన వ్యక్తిగత సామాజిక జీవితముల రెంటును స్థైర్యమేర్పడును; కావున క్రమముగ నైతిక యజ్ఞములను బోధపరతును.

బ్రహ్మయజ్ఞము, దేవయజ్ఞము, పితృయజ్ఞము, భూత యజ్ఞము, అతిథి యజ్ఞము నని ఇవి యైదువిధములు. నీనిలో బ్రహ్మయజ్ఞము మొదటిది.

యజ్ఞములు

బ్రహ్మయజ్ఞము :— యజ్ఞమయజీవితే! ప్రాతస్సాయం సంధ్యల చేయబడు “సంధ్య” కు బ్రహ్మయజ్ఞమని పేరు. సంధ్యనొనరించుట మిక్కిలి అవసరము, ఉపయోగకరము నగు అనుష్ఠానములలో నియ్యది ముఖ్యతమము. సదా విడువక సంధ్య నొనరించు మానవునకు ఇరుగుపొరుగువారి విషయమై ఎట్లు ప్రవర్తింపవలయునో, ఈశ్వరుని యెడ వాని కర్తవ్యమేదియో బోధపడును. మానవుడు బ్రహ్మయజ్ఞము ద్వారా తన జీవితమును చరితార్థమొనరించుకొనజాలును.

దేవయజ్ఞము:— గృహకృత్యముల నిర్వర్తించుచు పరమాత్మ ప్రసాదితములగు వస్తువులను సతము పరిశుద్ధ పరతుము. అట్లే మలపురీష విసర్జనములచే పృథివిని దూషిత మొనరింతుము. స్నానముచే జలమును కశ్యపమొనరింతుము. ఇట్లే ఎన్నియో పదార్థములను మన మపవిత్ర మొనరించుచున్నాము. పృథివ్యాదులు దివ్యగుణోపేతములు కావున వీని

నవవిత్ర పరచుటచే మానవుడు దేవతలకు ఋణపడిన వాడగును. ఈఋణమును తీర్చుటకు ఏవైన పవిత్ర కార్యముల నొనరింపవలయును. యజ్ఞములే ఇట్టి పవిత్ర కార్యములు. వీనిలో దేవయజ్ఞము అత్యంతావశ్యకమేగాక మిక్కిలి ఉపయోగకరమయినది. ప్రతిగృహమునను హవనము నియమపూర్వకముగ జరుగుచుండవలయును. దీనిచే గృహస్థుని ధార్మికత్వము అభివృద్ధిగాంచి, వాని జీవనము ఉత్తమోత్తమమై వెలారును. హవనముచేయు వానిని అంటురోగము లెన్నడును దరిజేరరావు. జలవాయ్యాది పంచభూతములను పరిశుద్ధపరచి ప్రాణికోటికి నీరోగమును ప్రసాదింపవలయునన్న బ్రహ్మయజ్ఞమును మించిన వేరొండుసాధనము లేదు. ఇట్టి సాధనము నూతగాగొని తమ జీవితమును సఫలపరచుకొనుట ఆర్యగృహస్థులకు విహితకర్తవ్యము.

పితృయజ్ఞము :— జీవితములగు తలిదండ్రులయు, గురుజనులయు సేవాసత్కారముల నొనరించుటయే పితృయజ్ఞము. దీని యనుష్ఠానముచే గృహస్థాశ్రమమునగల స్త్రీపురుషులకు ప్రసన్నత చేకూరి వారి గర్వస్వజీవనము సుఖాలవాలమగును. ఆర్యమహిళామతల్లులెల్లరు తమ సంతానమునకు పెద్దలపాడగన్న అభివాదన మొనరించుపద్ధతిని నేర్పవలయును. తలిదండ్రుల ప్రబోధానుసారము వినయ భావముతో పెద్దలకు నమస్కరించు వానిని గాంచినపుడు ఎవ్వనిహృదయము ఆనందతరంగితము కాకయుండును? అట్లు పెద్దల మన్ననలకు పాత్రుడయిన పుత్రుని గాంచినపుడు వాని తలిదండ్రుల సంతోషమునకును మేరయుండదు. వారి సంతోషముగాంచి గృహమునగల తక్కుంగలవారును

ప్రసన్నులయ్యెదరు. ఇట్లు తమ జీవితపితరులకు సంతోషము జేకూర్చుటయే పితృయజ్ఞము. కాని పవిత్రమగు నీ పితృయజ్ఞ శబ్దమునకు విపరీతార్థమును కల్పించి, చనిపోయిన తలిదండ్రులకు జలతర్పణముల నీయవలెనని కుక్షింభరులగు వంచకులు కొందరు సాధులోకమును మోసగించుచున్నారు.

వివేకవతీ! పితృయజ్ఞమును గూర్చిన ఒకానొక ఆఖ్యాయికను నీకు శ్రుతపరతును. సిక్కుల తొలిగురువగు నానకు ఒకప్పుడు గయ కేగియుండెను. అట వేలకొలది స్త్రీ పురుషులు మృతులగు తమ పితరులకు జల తర్పణముల నిచ్చుచుండుట చూచెను. వారి అజ్ఞాన కృత్యమునకు విస్మయమంది ప్రతివిధానమున వారికి నీతిప్రబోధము కావింప నెంచి తానును నదిలో దిగి తమ గ్రామము దిక్కునకు జలముల ప్రోక్షింపసాగెను. ఈ వింతనుజూచి ప్రక్కవా రిది యేమని ప్రశ్నింప, మా గ్రామమున నొక ఉద్యానవనమును నాటితిని. అది ఆతపశుష్కమైపోవునేమో అను భయమున నీపని గావించుచుంటినని అతడు సమాధానించెను. మీ గ్రామమెచ్చట - ఈ నీరు చేరుటెచ్చట ఇదెట్లు సంభవ మగునని చేయుచుంటివని వారు పరిహాసింపగా, మృతినొందిన పితరులకు మీరిచ్చు జలములు చేరిన మా గ్రామమున కీ నీరు చేరకపోవునా అని మారుపలికి వారికి జ్ఞానోదయమును కలిగించెను.

వాస్తవముగ పితృయజ్ఞమన మృతులగు పితరులకు జలాదుల నిడుటగాదు; సజీవులగు తలిదండ్రుల సేవా శుశ్రూషలచే సంత్కృష్టి పరచుటయే.

బలివైశ్య దేవము :— గృహస్థుడు నిత్యము కీటాది వివిధ జంతువులను హింసించుచుండును; గావున వాని కియ్యది ప్రాయశ్చిత్త మాత్రము. ప్రతిదినము గృహస్థుడు అనాథజీవ జాలమును అన్నదానముచే సంత్పత్తి పరుపవలయును. ఇదియే బలివైశ్యదేవ యజ్ఞముయొక్క అతిసంతోషమగు స్వరూపము.

అతిథి యజ్ఞము :— పాండిత్యము, ధార్మికత్వము, పరోపకార పరాయణత్వము, సదుపదేశికత్వము అనునవి అతిథి లక్షణములు. ఇట్టి లక్షణ లక్ష్మితుడగు అతిథి ముఖ్య కర్తవ్యము గృహస్థులలో సత్య ప్రచార మొనరించుటయే. అతడెన్నడును తాను నచ్చెడి తిథి నేరికిని తెలియజేయడు. కావున నిట్టి అతిథిని ఆసన మధుపర్కాది ప్రదానముచే సత్కరించుట ఆర్యుల విశిష్టాచారము. గృహస్థులు నిత్యము పవిత్రమగు నీ అతిథి యజ్ఞమును నిర్వర్తింపవలయును. అతిథి యజ్ఞానుష్ఠానముచే వ్యక్తి, సమాజ, దేశముల ప్రతిష్ఠలు దిగంతములవరకు ప్రతిష్ఠితములయి, ఆచంద్రతారార్కము వెలారును.

నైమిత్తిక యజ్ఞములు పర్వదినములలో గావింపబడును.

సంస్కారములు

గార్హస్థ్యముచే సంతానము ప్రాదుర్భవించును. సంతానము ఈ సంస్కారములచే సుసంస్కృతమై ఉత్తమత్వమును పొందును. మొత్తము సంస్కారములు పదునారు. గర్భాధానము, పుంసవనము, నీమంతోన్నయనము, జాతకర్మ

నామకరణము, నిష్క్రమణము, అన్నప్రాశనము, చూడాకర్మ, కర్ణవేధము, ఉపనయనము, వేదారంభము, సమావర్తనము, వివాహము, వానప్రస్థము. సన్యాసము, అంత్యేష్టియని వీని నామములు.

గర్భాధానము :— ఉత్తమ సంతానోత్పాదనమునకై గర్భాధాన సంస్కారము ప్రారంభింపబడును. ఇరువదియైదు వత్సరములు గడచిన పురుషునకు పదునారు వత్సరములు మించిన కన్యకకు నీ సంస్కారము తగును. ఈ సంస్కారము గజోదర్శన సమయమున చేయరాదు.

పుంసవనము :— గర్భసంరక్షణమున కయి మూడవ మాసమున ఈ సంస్కారము చేయబడును. ఈ సంస్కారము చేయుతరి భార్యాభర్తలు గర్భస్రావభీతిని గల్పించు నింద్యకర్మ నొనరింపమని ప్రతిజ్ఞ చేయవలయును.

సీమంతోన్నయనము :— ఈ సంస్కారము నాల్గవ మాసమున గర్భమునగల పిండముయొక్క మానసిక శక్తులు వికసించుటకయి చేయబడును. ఇట్టితరి వివిధవస్తు ప్రదానముచే గర్భవతికి సంతోషము గూర్పవలయును.

జాతకర్మ :— ఈయది శిశువుదయించిన తోడనే చేయబడును. శిశువుతండ్రి వాని జిహ్వగ్రమున సువర్ణ శలాకచే మధు ఘృతముల ఓంకారమును విలిఖించును. 'వేదోఽసి' అను శబ్దమును వాని శ్రవణపుటముల తాకునట్లు వినిపించును.

నామకరణము :— శిశువుదయించిన 11 వ దినమున గాని - నూట ఒకటవ దినమునగాని, ద్వితీయవర్ష ప్రారంభమున గాని యీ సంస్కారము వానికి చేయబడును. అది ప్రీయమైనదిగను, సార్థకమైనదిగను అయి యుండవలయును.

నిష్క్రమణము :— ఈసంస్కారము శిశువుదయించిన నాల్గవనెలలో జన్మతిథియందు చేయబడును. దీని ఉద్దేశము శిశువుచే ఉద్యానమున గల పరిశుద్ధ వాయుసేవనము ద్వారా సృష్ట్యవలోకనమును చేయించుటయే.

అన్నప్రాశనము:— శిశువునకు అన్నమును జీర్ణించు కొనగల శక్తి ఏర్పడిన ఆరవమాసముననో, ఎనిమిదియవ మాసముననో ఈ సంస్కారము చేయబడును.

చూడాకర్మ :— మూడవ వర్షమున బాల బాలికల కేశములు ఖండించుటకు చూడాకర్మ సంస్కారము ప్రారంభింపబడును.

కర్ణ వేధము :— శరీరమునగల రోగముల దూరీకరించుటకు బాలకుని చెవులు పొడిపించుదు. ఈ సంస్కారము మూడవ వర్షమున లేక అయ్యదవ వర్షమున చేయబడును.

ఉపనయనము :— ఏడవ సంవత్సరమున యజ్ఞోపవీతమును బాల బాలికలకు ధరింపజేయవలెను.

వేదారంభము :— ఉపనయన సంస్కారమునకు పూర్వము గుడుకులమున గాయత్రీ మంత్రముచే వేదారంభము చేయబడును.

సమావర్తనము :— వేదశాస్త్రముల సాంగముగ నభ్యసించి బ్రహ్మచర్యవ్రత పరిపాలనా నంతరము గురుజాను మతుడై గురుకులమును వీడి గృహస్థాశ్రమమున ప్రవేశించుటకు సమావర్తన మని పేరు.

వివాహసంస్కారము :— విద్యాధ్యయనానంతరము తమ గృహముల కేగుదెంచిన పుత్రీపుత్రుల కీసంస్కారము చేయబడును. యోగ్యులయిన స్త్రీ పురుషులకు మాత్రమే ఈసంస్కారార్హతగలదు.

వానప్రస్థము :— తమ జ్యేష్ఠపుత్రునకు పుత్రోదయ మయినపిమ్మట గృహమును వీడి వసులకేగుటకై గృహస్థుని కీ సంస్కారము చేయబడును.

సన్యాసము :— వానప్రస్థమున ఇంద్రియములు జయించినవాడు పరోపకృతికయి సన్యాసమును స్వీకరింపవలయును.

అంత్యేష్టి :— ఈయది మానవశరీరమునకు అంతిమ సంస్కారము. శవదహనమునకే “అంత్యేష్టి” యని పేరు.

వ ర్ణ వ్య వ స్థ

సక్రమ పరిపాలనమునకై గార్హస్థ్యము చౌపాళ్ళుగా విభక్తమయినది. వానినే వర్ణము లందురు. అవి గుణకర్మ ప్రవృత్తిములు. గృహస్థుని వీడి తక్కుంగల బ్రహ్మచారి, వానప్రస్థ, సన్యాసులకు ఏవర్ణములునుండవు. గృహస్థాశ్రమ

సంబద్ధములగు ఈ నాలుగు వర్ణములు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను పేరులచే పిలువబడుచున్నవి. వర్ణవిభాగము జన్మచే నేర్పడునది గాదు. ప్రస్తుతము భారతవర్షమున ప్రచలితములయి యున్న వర్ణములు అన్వర్థకములు గావు. కఠిన బ్రహ్మచర్యమును పరిపాలించి, విద్యా, సఖ్యతా, సదాచారముల నలవరచుకొన్నవాడే బ్రాహ్మణుడు. ఇట్టి గుణములు లేనివారెల్లరు శూద్రులు.

చాతుర్వర్ణ్య కర్తవ్యములు:— మనువు తన స్మృతి యందు ఉపవర్ణించిన చాతుర్వర్ణ్యముల కర్తవ్యములు తాకిక, పారతాకికములని రెండుగా విభజింపబడెను. వేదాధ్యాపనము, యజ్ఞకరణము, దానపరిగ్రహములు బ్రాహ్మణుని తాకిక కర్తవ్యములు.

సర్వవిధ సేవాభావముచే దేశమును సంరక్షించుట క్షత్రియుని తాకిక కర్తవ్యము. కృషి వ్యాపార పశు సంరక్షణములు వైశ్యుని తాకిక కర్తవ్యములు. శారీరక సేవా శుశ్రూషాది పరిశ్రమల నొనరించుట శూద్రుల తాకిక కర్తవ్యము. వేదాధ్యయన, యజ్ఞకరణ, దానములు మూడును ఈ నలుగురి పారతాకిక కర్తవ్యములు. వేదపఠనాధికారియు అగ్రవర్ణములవారితోపాటు శూద్రునకు లేదని కొందరు నితండులు వాదింతురుగాని అది కేవల వేదశాస్త్రవిరుద్ధమును, సంప్రదాయభిన్నము నగు సంగతి.

స్త్రీ విద్య

“చదువన్ నేర్తురు పూరుషుల్ బలెనె శాస్త్రంబుల్ పఠింపించుచో
నదమన్ నేర్తురు శత్రు సేనల ధనుర్వాహరముల్ నేర్పుచో
నుదితోత్సాహముతోడ నేలగలరీయుర్విం బ్రతిష్ఠించుచో
ముదితల్ నేర్వగరాని విద్వేగలదే ముద్దార నేర్పించినన్.”

ప్రజ్ఞావతీ! ఇప్పటికి దరిదాపు ఏడునందల వత్సరముల నుండి మన భారతవర్షము పరుల పాదాక్రాంతమయి, పార తంత్ర్యమున వసివాళ్ళాడి అవసిపోవుచున్నది. ఆర్య నాగరి కతా దీధితులు తేజోవినష్టములయినవి. విశ్వశ్రేయో కళ్యాణములకు మార్గప్రదర్శకములకు భావవికాసరేఖలు దాస్యమున జిక్కి హృదయకుహరముల కావిరిగ్రమ్మి పోయినవి. పరరాజులకు సింహస్వన్నాయమానమగు బల పరాక్రమాతిశయములు స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యముల గోలు పోయి, పరులపాదయులకు ప్రణమిల్లి పూజోపహారము లగు చున్నవి. అహో! పావన భారతావని కెట్టి దురీశస్థ!

ప్రస్తుతము మన భారతీయుల మనఃప్రవృత్తి ఒక ఆదర్శము, ఒక్క లక్ష్యము లేక గమ్యస్థానమును జేరలేక మార్గమధ్యమమున కుంటువడిపోవుచున్నది. అవసరములు - ఆవశ్యకములగు వాని ఆర్జించుకొనలేక మృగతృష్ణికలకు చేళ్ళు చాచుచున్నది. సర్వదా సర్వభా భారతీయుల హృద యములు ఆవశములై, దుర్బలములై సీచోచ్ఛభావ తరంగ సంఘర్షణమున నలుగుడు వడుచున్నవి. కావుననే మనవారు నేటికిని స్త్రీవిద్యా సమస్యపై వైముఖ్యము చూపుచున్నారు.

ఇదియెంతయు అసమంజసము-అసహనీయమునగు వక్రవైఖరి. వారి సమస్యను ఏకారణమున కాదందుకోకూడ కానలేక పోవుచున్నాము. ప్రజ్ఞా ప్రతిభలు వారికి కలువనియా! కాదు, కాదు, ఈ పై పద్యము గాంచుడు. అట్టి సందేహము ఏ మానవుని మానసవీధినైన పొడగట్టునా! కాక పూర్వచరిత్రములను గాని, మధ్యకాలీన చరిత్రలగాని సమగ్రముగ పరిశోధించినవారికి సీతా - సావిత్రి - సత్యభామాదుల వృత్తాంతము వలనగాని, అహల్య, దుర్గ, ఝాన్సీ మొదలగు వీరనారీమణుల ప్రచండ పరాక్రమ తాండవ స్ఫుర్త్యముల నలనగాని ఆ సందేహము నిశ్చేషమగుచున్న గదా! మానవతీమణి! మగవారు మిమ్ము అసమర్థులని తలచికాదు మిమ్మట్లు విద్యా వివేకముల పొంతకు పోనీక బంధించుట. మీకును నట్టి విషయముల ప్రవేశము - పరిచయము చిక్కిన తమ పెద్దరికమున కెచ్చుట భంగము వచ్చిపోవునేమో అను బెంగయే! స్వార్థమే! దానికి కారణము. కాని వేరేమియుకాదు. మానవత్వ దృష్టితో పరీక్షించిన స్త్రీ పురుషు లిరువురును విద్యాది సత్కర్మ గ్రహణమున సమానులే. వాస్తవముగ ఒకే ఆత్మజ్యోతికి చెందిన ద్వివిధ దివ్యప్రకాశములు; కాని వారి కార్యక్షేత్రములగు ప్రకృతి ధర్మములునూత్రము భిన్న భిన్నములగుట యథార్థము; కాని యీ భేదమువలన వారి అధ్యయనాదులకు అడ్డు చెప్పట సరసము - సమంజసమును కానేరదు. సమగ్రముగ విద్యాధ్యయన మొనరించి, సమర్థము చరితార్థము నగు పితృత్వమును పొందుట పురుషుని కర్తవ్యము. అట్లు

సంపూర్ణముగ విద్యాబలములను వెనుదివియక గడించి, తన దివ్య మాతృత్వమును సర్వోన్నత మొనరించి లోకోద్ధరణము గావించుట స్త్రీలకు విహితము, ఆవశ్యకము నగు కర్తవ్యము. గార్హస్థ్య రథమునకు స్త్రీపురుషు లిరువురు రెండు నక్రములు. ఇరువురును సమానభాగస్వాములు కావున ఎవరి ధర్మమును వారు సమగ్రముగ - సమర్థముగ నిర్వహించుకొనవలసిన పోయినచో గార్హస్థ్యము నిమోఘ్నతమయి కష్టనష్ట సంకుల మగు పథమునకు పోవును. అగుట నిరువురును విద్యాబల సంపన్నులై స్వధర్మక్రియా నిర్వహణమునకు చాలిన సమర్థులు కావలయునన్న విద్యాధ్యయనము తప్పనిసరి యగుచున్నది.

నేటి మన వైదేశిక ప్రభుత్వము గరపుచున్న విద్యా విధాన మెంతయు దూష్యముగ నున్నది. ఇది మన శక్తి - సామర్థ్యములను, జ్ఞాన-వివేకములను ఏకసింపజేయ నేరదు. ఇందుగల దోషము ప్రాథమిక - మాధ్యమిక శిక్షాలయములకు చోటియక ప్రారంభమునుండియు ఉన్నత విద్యాలయములను అమలున బెట్టుటయే. దీనివలన స్త్రీవిద్య మరింత అడుగంటిపోవుచున్నది. నేడు మన ప్రభుత్వ విద్యాలయములందు గరపుచున్న విద్యావిధానము ముఖ్యముగ స్త్రీలకు అనర్హమును, అప్రయోజకము నగుచున్నది. ఇది ఆర్థికముగను, మానసికముగను, శారీరకముగను స్త్రీలను అధఃపాతాళమునకు గూల్చుచున్నది. కావున ఈ విద్యా విధానమునుండి ఎట్లయినను విడివడజేసి, మన ఆర్థసంప్రదాయానుసారము స్త్రీలకు విద్యగరపుట లెస్స. విదేశీయ వేషభాషలలో పరిపక్వస్థితిని సంపాదించుకొనవలసిన అవస

రము మన హదరీమణాలకు లేదు. మన కావ్యకళా ధర్మము, మూర్తిభాష, గృహవిజ్ఞానము, ధాత్ర్యవిజ్ఞానము, సంగీతము, గణితము, దేశ - పీఠేశము చరిత్ర, వ్యాకరణము, మనోజ్ఞ కళలు అధ్యయనించిన చాలును. దీనినిలన గలిగిన జ్ఞానసారము వీరి గాఢస్వప్న జూనమును సుఖశాంతియుము గావించి, ఆదిర్యముగ వెలయింపగలదు.

అంతర్జాతీయ వివాహములు

ఈ అంతర్జాతీయ వివాహములను ప్రాచీన వైదిక సాహిత్యము వెనుకీయక ప్రస్తావించుచున్నది దీని వైభవ వృత్తి - సమాజ, దేశకళ్యాణములు నికాంతమాత్రై యున్నవి. పౌరాణిక వర్ణవ్యవస్థను దూరీకరించి, వైదికవర్ణ వ్యవస్థా ప్రణాళికను స్థాపింపజాలవానిలో అంతర్జాతీయ వివాహములు ముఖ్యతముగాలు. జాతి - సమాజములకు సుత్తమ సంబంధము సర్పించుటయ వివాహమునకు ముఖ్యదేశము, ప్రధాన సంకల్పమునై యున్నది. కావున సమానవర్ణ గుణ కర్మస్వభావములుగల స్త్రీపురుషుల పరస్పర సాబంధమత్యవసరము. ఇది అంతర్జాతీయ వివాహములలోక సిద్ధించుట దగ్గరకు. కావున ప్రవాహింక క్షేత్రము విశాలము, వికాసము గలిగియుండును. నేడు మనదేశమున మిక్కిలి ప్రచార వ్యాప్తిలోనున్న బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, కైశ్య, శూద్ర వర్ణములు జన్మబాహిమగు వర్ణవ్యవస్థ నాశ్రయించియున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది. కావున సవికృతమములనక తప్పదు. స్వస్వవర్ణములందె, స్వగోత్రములందె పరస్పరము వివాహములు పోసిన లెనను మనఃప్రవృత్తి ఇద్దిన సామాజిక వ్యవస్థలకు తీరని

నష్టము కలిగించుచున్నది. ఈ నిబంధనముచే యోగ్యులందఱో
 అయోగ్యులబడి, తన జీవితసుఖములను కొనగోట
 త్రుంచివైచుకొనుచున్నారు. అనధికారులు కట్టుబాటులేక
 విచ్ఛలవిడిగ వివాహములు చేసికొనుచున్నారు. వీని ఫలిత
 ముగ మూర్ఖులు, నపుంసకులు, బధిరాంధులు విస్తారముగ
 తయారగుచున్నారు. ఇది యంతయు అంతర్జాతీయ వివాహ
 ములు అమలునలేనందున కలిగిన దుష్టపరిణామములు. ప్రస్తు
 తము మన దేశమున కొన్ని జాతులలో స్త్రీల సంఖ్య అధి
 కము. తక్కువగలవారిలో పురుషుల సంఖ్య హెచ్చు. ఈ
 కారణమునకే న్యాయనరశుల్కులు మితిమీరి గృహమేధులను
 కలవర పెట్టుచున్నవి. అనార్యములు, అతి దుర్బరములు నగు
 నీ వరశుల్కములవైనను రూపుమాపి, సంఘశ్రేయస్సు
 గూర్చుటకయినను అంతర్జాతీయ వివాహములను ఆచరణ
 గాన సుందుట నేలు. ఇవియు వధూనగుల గణకర్మ స్వభా
 వాదులను వైడక వివాహసరణులను ఆధారము గొనియుండి
 వలయును. ఈ విధానమున సత్సంతానములు విస్తరించి,
 సమాజ దేశమును నిత్యకళ్యాణములు - పచ్చోరణములే
 విలసిల్లునుగాక, నీ భావిసంతానము ఈ అంతర్జాతీయ సమ
 స్థితి సుముఖమగునట్లు సంస్కరించి, వారినే లక్ష్యభూతులను
 గావించి, దీని సక్రమ ప్రచార వ్యాప్తికి దోహద మొసగి
 త్వారదర్శివివిక్రము.

ఆత్మగృహీణి. ఈ దీన్య సుముఖాద్వైతమున
 సర్వార్థకత. అమభూతపుణ్యమగు బ్రహ్మచర్యమునుబడి
 విడుదలమొంది, సాధారణ సమాజమున వివిధముల ప్రయోగ

ఈ తరుణవరుని పాణిగ్రహించి, గార్హస్థ్యమున తొలిగ నడుగిడుచుంటివి. ఇది నీకు కొంగ్రొత్త; అయినను ఇందలి రహస్యములు, ధర్మ మర్మములు కొన్నిటి నిపుడే వినియుంటివి కాని విషయజ్ఞానము క్రియారూపహచర్యము లేక శోభిల నేరను; కావున ఇందలి కరణీయ లీలామర్మములకు నీ మధుర దాంపత్యజీవన సరణితో క్రియారూపమున జీవమువోసి, సాటి ఇల్లాండ్రకు మేలుబంతి వగుము; పరమ పితృకటా త్మౌంచలముల సకల సౌభాగ్యముల ప్రాపించి, సత్వసంపన్నులగు పుత్రపౌత్రులబడసి, కలకాలము గార్హస్థ్యమును సౌఖ్యానంద ప్రపూర్ణముగ అనుభవించి, ఆదర్శపదమగు “ఆర్యగృహిణీ” పదమును అన్వర్తము గావించి, ధన్యవగుదువు గాక! అని మా ఆకాంక్షితము.

ఇతి శమ్.